
Sporočila

Slovenska
minoritska
provinca
svetega Jožefa

3	Uvodnik
5	Iz provincialata
12	Iz našega reda
14	Obvestila
15	Iz naših samostanov
27	Iz naših misijonov
29	Odmevi
32	Iz naše preteklosti
35	Statistika verske prakse

Sporočila - glasilo slovenskih minoritov
leto LI

Izdaja: Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa,
Minoritski trg 1, 2250 Ptuj, Slovenija,
e-pošta: minoriti@rkc.si, <http://minoriti.rkc.si>

Urednik: p. Matei Senteş, prov. tajnik
Prelom in priprava za tisk: p. mag. Tomaž Majcen
Odgovarja: p. Milan Kos, prov. minister

Ovitek: Julija Zornik
Tisk: Tiskarna Povše

UVODNIK

Spoštovani bratje in sestre v Gospodu!

Veselimo se v Gospodu, ko praznujemo velikonočne praznike in ker je vstali Gospod sredi med nami; oznanja, razodeva, ponavzočuje ter uresničuje osrednjo resnico naše vere in temeljni dogodek človeške zgodovine, skrivnost vstajenja.

V teh dneh prihajamo k Jezusovemu grobu kakor nekoč pobožne žene in učenci v Jeruzalemu, da bi videli, kaj se je zgodilo, da bi se prepričali o skrivnosti Gospodovega vstajenja, da bi se srečali s Kristusom, Vstali Gospodom, in da bi postali priče njegovega vstajenja. Priče smo, da Kristus živi, da je z nami, da je sredi življenja, da se je z njegovim vstajenjem začelo tisto obdobje človeške zgodovine, ki svet in človeštvo nezadržno vodi v smeri novega neba in nove zemlje, kjer po učenju Svetega pisma prebiva pravičnost (prim. 2 Pt 3,13; Raz 21,1). To oznanilo, to zagotovilo naše vere je izredno pomembno za vse čase, tudi za naš čas, ko se vedno znova slišijo glasovi, da se nam ne obeta nič dobrega, da obstoječemu svetovnemu redu grozi propad. Zdi se, da nekateri svetovni dogodki – vojne – to mnenje potrjujejo, vendar smo kristjani, učenci Jezusa Kristusa, nosilci bolj svetlega in upanja polnega sporočila. To je utemeljeno in izhaja iz skrivnosti Kristusovega vstajenja in njegovega zveličavnega delovanja, ki se uresničuje v življenju in delovanju Cerkve ter se bo uresničevalo do Kristusovega drugega prihoda med »že in še ne Božje odrešitvene zgodovine« (prim. Rim 8,14–27).

Prav je, da si postavimo vprašanje, koliko je zares v nas te velikonočne vere, upanja in duha Jezusovega vstajenja? Vemo, da so bile pobožne žene v velikonočnem jutru prve pri grobu. Srečamo tudi Jezusove učence, še posebej apostola Petra ter pozneje apostola Pavla in njegovo pričevanje. Če gledamo najprej apostola Petra, vemo, da se

v tistih dneh ni najbolje izkazal. Na dvorišču velikega duhovnika je pred deklo svojega Gospoda sramotno trikrat zatajil, govoreč »ne poznam tega človeka« (Mt 26,72). Po srečanju z vstalim Gospodom, še posebej po razodetju Svetega Duha na binkoštni praznik, je Peter drugačen, spremenjen. Pogumno stopi pred zbrano množico, pred svoje rojake in jim pove, da so Jezusa pribili na križ in ga umorili. Toda »Bog ga je obudil od mrtvih, čemur smo mi priče; mi, ki smo potem, ko je od mrtvih vstal, z njim jedli in pili« (prim. Apd 10,40–41). Peter ni ostal samo pri besedah. To pričevanje je pozneje potrdil, ko je oznanjal evangelij po takratnem grško-rimskem svetu, svoje oznanilo pa potrdil z mučeniško smrtjo v Rimu.

Nič bolje se ni godilo apostolu Pavlu, ki je bil, kakor beremo v Apostolskih delih, najprej sovražnik Jezusa Kristusa in je širil sovraštvo zoper Jezusove učence (prim. Apd 9,1). Toda glej, ko je bil na poti v Damask, da bi preganjal Jezusove učence, se je srečal z vstalim Gospodom (prim. Apd 9,3–9) in postal Jezusov najboljši prijatelj ter največji apostol in glasnik njegovega evangelija. Srečanje s Kristusom ga je tako prevzelo, da je pozneje večkrat z besedo in življenjem zatrjeval: Meni je življenje Kristus (prim. Flp 1,21), nič me ne bo ločilo od ljubezni Božje, ki se mi je razodela v Jezusu Kristusu (prim. Rim 8,38–39). Tudi apostol Pavel je, podobno kot apostol Peter, svoje oznanjevanje potrdil z mučeniško smrtjo v Rimu.

Sveti Frančišek Asiški nas takole vabi k ljubezni do Kristusa: »Vsi naj z vsem srcem, z vso dušo, z vsem mišljenjem, z vso močjo in vztrajnostjo, z vsem razumom in z vsemi silami, z vsem naporom, z vsem čustvom, z vsemi željami, z vsem

hrepenenjem in hotenjem ljubimo Gospoda Boga, ki je nam vsem dal in nam daje vse telo in vso dušo in vse življenje; ki nas je ustvaril in odrešil in nas bo samo po svojem usmiljenju zveličal!»

Vse to je vabilo tudi nam, ki obhajamo velikonočne praznike, da se v teh dneh, upam, v živi in globoki veri osebno srečujemo z Jezusom Kristusom. Podobno so se nekoč z Jezusom srečevali njegovi učenci. V skrivnosti velikonočnega praznika smo na novo povabljeni, da poživimo in utrdimo svojo zvestobo Jezusu Kristusu, da obnovimo svojo zavezo z Gospodom, ki se je uresničila pri svetem krstu, ko nas je Kristus, vstali Gospod, poklical in izvolil, da smo v moči

njegovega dela odrešenja izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod, pridobljeno ljudstvo ... Jezus, učlovečena Ljubezen, je umrl na križu za naše grehe, toda Bog Oče ga je obudil in ga naredil za Gospoda življenja in smrti. V Jezusu je ljubezen premagala sovraštvo, usmiljenje je premagalo greh, dobro je premagalo zlo, resnica je premagala laž in življenje je premagalo smrt. Naj vas skozi življenje vodi veselo oznanilo, da je Kristus, naše veselje, upanje in ljubezen, vstal!

Želim vam blagoslovljene velikonočne praznike!

p. Milan Kos,
prov. minister

Vsem želimo blagoslovljene velikonočne praznike!

Bratje minoriti

IZ PROVINCIALATA

IX. seja prov. defnitorija

V minoritskem samostanu bl. Antona Martina Slomška smo imeli 31. januarja 2023 IX. redno sejo provincialnega defnitorija.

1. Uvodno molitev je pripravil prov. minister p. Milan Kos.
2. Sprejet in potrjen je bil zapisnik VIII. redne seje prov. defnitorija.
3. P. Anton Borovnjak je napisal prošnjo, da bi smel nadaljevati študij liturgije in ga dokončati z doktorsko nalogo. Provincialni defnitorij je sprejel odločitev, da lahko do 31. 7. 2025 nadaljuje s tem študijem v Rimu. Zadnje leto 2025–2026 bo dokončanje študija z doktorsko nalogo opravljal v domači provinci.
4. Prov. defnitorij je razpravljal o personalnih zadevah bratov.
5. Razpravljali smo o Direktoriju o novih medijih Slovenske minoritske province svetega Jožefa, ki ga je pripravila komisija.
6. Prov. kustodija v Venezueli je prosila za finančno pomoč za potrebe njihovega medija – radia, ki ga želijo uporabljati za potrebe apostolata. Prov. defnitorij je odobril vsoto iz prispevkov, ki ste jih darovali samostani kot dar, prihranjen v času Frančiškovega posta.
7. Letno srečanje prov. defnitorjev slovenske in hrvaške province bo 23. februarja 2023 na Ptuju.
8. Naslednja seja prov. defnitorija bo 23. februarja 2023.

X. seja prov. defnitorija

V minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuju smo imeli 23. februarja 2023 X. redno sejo provincialnega defnitorija.

1. Uvodno molitev je pripravil prov. minister p. Milan Kos.
2. Skupno srečanje defnitorjev slovenske in hrvaške province je vsebovalo naslednje točke:
 - a) Življenje obeh provinc po prov. kapituljih.
 - b) Pregled štiriletnega programa obeh provinc.
 - c) Informacije o ustanovitvi samostana na Danskem in razdelitev služb.
 - d) Srečanje bratov slovenske in hrvaške province bo predvidoma 26. aprila 2023 v Novem Marofu.
3. Sprejet in potrjen je bil zapisnik IX. redne seje prov. defnitorija.
4. P. Daniel Golavšek je napisal prošnjo, da bi eno leto bival izven samostana. S strani provincialnega ministra bo dobil navodila o načinu življenja v tem času, da bodo izpolnjeni pogoji za to možnost bivanja in dela izven samostana.
5. Prov. defnitorij je sprejel odločitev, da s 1. marcem 2023 škofiji Celje vrnemo župniji v soupravi Podčetrtek in Sv. Ema. Za župnika župnije Olimje bo celjskemu škofu predlagan p. Ernest Benko.
6. Prov. defnitorij je sprejel odločitev, da s 1. avgustom 2023 škofiji v Murski Soboti vrnemo župnijo Turnišče.

7. Prov. definitorij je sprejel tudi odločitev, da s 1. avgustom 2023 škofiji v Ljubljani vrnemo bolniško župnijo. Vsi ti sklepi za vrnitev župnij škofijam so posledica pomanjkanja števila bratov v provinci in razločevanja, ki je v zadnjem obdobju potekalo v provinci.

8. Prov. definitorij je potrdil besedilo Direktorija Slovenske minoritske province sv. Jožefa o novih medijih, ki ga je pripravila imenovana komisija.

9. Dan permanentne vzgoje bo potekal 15. marca 2023 v minoritskem samostanu Svete Trojice v Halozah.

10. Prov. definitorij se je seznanil z dopisoma komisije za gradnje glede obnove strehe na cerkvi v Podlehniku in ureditve spodnjega dvorišča minoritskega samostana sv. Frančiška v Piranu.

11. Razno:

a) Za karitativne potrebe po potresu v Turčiji smo odobrili sredstva, ki jih bo prejel nadškof p. Martin Kmetec.

b) Naslednja seja prov. definitorija bo 15. marca 2023 na Vidmu pri Ptuj.

4. Prov. definitorij se je srečal s prov. delegatom za duhovne poklice br. Robertom Horvatom ter ostalimi člani.

5. Prov. minister p. Milan Kos je podal poročilo o pogovorih s škofi ordinariji v Celju, Murski Soboti in Ljubljani.

6. V dogovoru s prov. vodstvom bo Klemen Krek pripravil film z vsebino o Potrjenem vodilu.

7. Študijski dan Frančiškovih bratov in sester, ki ga pripravlja Frančiškova konferenca, bo 19. aprila 2023 po Zoomu.

8. Razno:

- Duhovni kapitelj bo predvidoma konec oktobra 2023.
- V teh dneh je bila zaključena priprava Generalnih statutih za tisk. Največja zahvala gre p. Igorju Salmiču za opravljeno delo.
- Prov. minister p. Milan Kos se bo po veliki noči udeležil rednega srečanja članov CEF-a in ponovincev v Krakovu.

p. Matei Senteş
prov. tajnik

XI. seja prov. definitorija

V minoritskem samostanu Svete Trojice v Halozah smo imeli 15. marca 2023 XI. redno sejo provincialnega definitorija.

1. Uvodno molitev je pripravil prov. vikar p. Janez Šamperl.

2. Sprejet in potrjen je bil zapisnik X. redne seje prov. definitorija.

3. Prov. definitorij se je srečal z brati iz minoritskega samostana sv. Vida. Bratje so predstavili bratsko življenje in apostolat, ki ga opravljajo v treh župnijah, v domu duhovnih vaj, ter pastoralno pomoč, ki jo nudijo okoliškim župnijam.

Letno srečanje prov. definitorija in gvardijanov Olimje, 30. in 31. januar 2023

I. Duhovni del – permanentna formacija gvardijanov

P. Igor Salmič, gen. asistent CEF-a, je podal pregled opravljenega dela na srečanju prov. ministrov, kustosov in prov. delegatov z gen. vodstvom na polovici mandata vodstva reda, ki traja od l. 2019 do 2025. Ta vsebuje naslednje točke:

Molitev:

- prvenstvo Boga,
- gojenje pristnega življenja in molitve, ki lahko privlači,
- navdušenje, veselje in upanje,

- med sovražniki molitve je individualizem,
- iskanje smisla življenja v molitvi,
- molitev pomaga rasti v identiteti,
- zdravje posameznikovega srca je odvisno od zdravja srca bratov,
- zvestoba molitvi v skupnosti ne le od ponedeljka do petka,
- molitev kot pomoč pri premagovanju kulturnih in generacijskih oblik,
- življenje po duhu od začetne do permanentne formacije.

Bratsko življenje:

- skrb za brate, zlasti starejše,
- province z dobro formacijo bolje živijo bratsko življenje,
- frančiškovski način upravljanje župnij, ki so nam zaupane,
- enotnost in občestvo v definitoriju tudi s pomočjo duhovnih vaj ali obnov,
- gojenje preprostih stvari: pozornosti in ustvarjalnosti za vsakdanje življenje,
- preroška razsežnost ali bratsko pričevanje,
- spremeniti razmerja: uporabiti manj energije za »problematične« brate in več za dobre brate,
- animirati in varovati brate – gvardijanova naloga,
- bratstvo kot vedno odprto gradbišče,
- odgovornost s strani vseh,
- sodelovanje med brati,
- učenje pastoralnega in fizičnega dela,
- sovražniki bratstva: aktivizem in pretirano kritiziranje,
- uporabiti sredstva, ki jih že imamo: sam. kapiatelj, ki naj bi ga živeli na globlji način,
- dati na razpolago skupnosti to, kar imamo na ravni osebnih talentov,
- ne smemo pozabiti, da se bratstvo hrani v molitvi,
- premagati individualizem z življenjem po karizmi,
- povabiti strokovnjake in moderatorje, če gre za težka vprašanja,
- gostoljubnost zlasti za mlade,
- sodelovanje z laiki.

Prenos karizme:

- znati razumeti znamenja časa: karizma je nekaj živega,
- majhnost kot razpoložljivost,
- preprostost, spontanost v skladu z doslednostjo življenja,
- znati se prilagoditi življenju ljudi,
- poslušanje in bližina ljudem, zlasti revnim,
- manj programov in več izkušenj,
- ne samo začetna vzgoja; permanentna vzgoja je celo pomembnejša kot začetna,
- pomen študija in raziskovanja za poglobitev karizme,
- cenjenje laikov, ki pomagajo pri razumevanju karizme,
- uporaba novih tehnologij za študij karizme,
- pozornost do mladih redovnikov, da bi v njih spodbudili bratsko življenje,
- pričujemo tako, kot živimo,
- nenehno poglobljanje v karizmo na praktični in teoretični ravni,
- kako živeti naše življenje na frančiškovski način.

Razločevanje v skupnosti:

- najslabša odločitev je, da se v skupnosti ne razločuje,
- od osebnega razločevanja do razločevanja v skupnosti,
- skupnost kot duhovni spremljevalec,
- razločevanje ne le med brati, ampak tudi škofom in laiki,
- dolg proces razločevanja v skupnosti; potrebni sta dobra priprava in zrelost,
- velikonočni proces umiranja samemu sebi, da bi skupnost imela življenje,
- razločevanje je proces, ki je rojen iz svobodnega in poslušnega srca,
- odgovornost vzgojiteljev pri razločevanju,
- pozornost do resničnosti, do stvari, ki se dogajajo v redu in svetu,
- imeti realno vizijo province,
- izbrati nekaj karizmatičnih svetilnikov in imeti evangelijska merila, ko razločujemo,
- vključevanje osnovne baze; čim večje število bratov; razločevanje ni demokratična večina,
- izpopolnjevanje lastne frančiškove metode,

- sprememba pogleda na stvari – miren in spravljen pogled,
- graditi skupnost in voditi v veselje,
- razmisliti o vlogi tistih, ki pomagajo pri razločevanju,
- v kriznih časih je to še bolj potrebno.

Poslanstvo – misijon:

- nikogar ne pustiti na stranskem tiru; doseči vse,
- ponovno pridobiti zaupanje v preroško razsežnost, ki se začne s pristnostjo našega življenja,
- ne bojmo se biti v izhodu,
- evangeljski načini prepoznavnosti,
- ustvariti priložnosti za oznanjevanje,
- pred socialnimi zadevami je življenje in oznanjevanje Kristusa,
- z vlaganjem v misijon ne moremo ničesar izgubiti,
- misijon oživi provinco,
- imejmo pogum, da se odpravimo ad gentes,
- zaradi sekularizacije ostati blizu ljudem,
- poslušati ljudi in biti z njimi,
- manj pritoževanja in več poslanstva.

Sledila sta bratski pogovor in želja, da bi se zavedali vseh teh tem in po svojih močeh kot gvardijani ter prov. vodstvo poskrbeli, da bomo v provinci in po naših samostanih to uresničevali.

II. Poročila iz posameznih samostanov

Gvardijani so podali poročila, ki so vključevala odgovore na vprašanja, kje vidimo razloge za odhajanje bratov in zakaj ni duhovnih poklicev v naši provinci. Sklep: Potrebna je gorečnost za redovno življenje tako vsakega posameznika kakor skupnosti; kot bratstvo moramo biti blizu preprostim ljudem.

III. Duhovne vaje

Bratom je ponujena možnost duhovnih vaj tako v okviru province kakor tudi pri bratih frančiškanih in po lastni izbiri.

IV. Ekonomska poročila

Samostanski ekonomski in prov. ekonomski so podali ekonomska poročila za leto 2022. Provinca mora za brate glede ekonomije pripraviti določene informacije, da bo poslovanje pregledno in pravično.

V. Program province

Provincialni dan: 8. februarja 2023, minoritski samostan sv. Maksimilijana Kolbeja v Ljubljani

Vsebina: Pasti digitalne dobe in zasvojenosti z internetom

Predavatelj: Peter Topič

Permanentna vzgoja: 15. marca 2023

P. Igor Salmič bo imel predavanje o naši karizmi.

Pastoralni dan v maju pripravi KOFRA. Predavatelj bo Sebastijan Kristovič.

Bratski dan bo organiziran junija.

Dan Frančiškove duhovnosti: 19. april 2023 po Zoomu

Predavatelj: p. Igor Salmič (La Verna)

Duhovni poklici – razločevanje

Program za mlade in moške (od 20. do 45. leta) bo potekal od februarja do junija 2023 na Ptujju v Kloštru. Vabimo vse brate, da se vključijo v to delo.

Duhovni kapitelj

Vsebina: duhovni poklici. Termin: predvidoma 24. in 25. oktobra 2023 na Ptujju.

Novice

Generalni statuti so prevedeni in v pripravi za tisk. Predvidoma bodo izšli okrog velike noči. Potem lahko začne delo komisija za pripravo provincialnih statutov.

p. Milan Kos

DIREKTORIJ SLOVENSKE MINORITSKE PROVINCE SV. JOŽEFA O UPORABI NOVIH MEDIJEV

UVOD

Izraz »novi mediji« se uporablja za različne vrste elektronskih komunikacij, ki jih je mogoče razumeti zaradi inovacij v računalniški tehnologiji. V nasprotju s »starimi« mediji, ki vključujejo časopise, revije, knjige, televizijo in druge neinteraktivne medije, nove medije sestavljajo spletna mesta, spletni video/zvočni tokovi, elektronska pošta, spletne družbene platforme, spletne skupnosti, spletni forumi, blogi, internetna telefonija, spletna mreža, spletno izobraževanje ...

Med novimi in starimi mediji ni preprosto potegniti meje, ker so tako imenovani stari mediji našli nove načine predstavitve v digitalnih oblikah, za seboj pa pustili svoje običajne načine predstavitve. Za nove medije velja, da so multimedijska in digitalna oblika komunikacije, ki poteka preko namiznih in prenosnih računalnikov, pa tudi s pomočjo telefonov, tablic in drugih naprav. Novi mediji so uvedli interakcijo z uporabniki, ne pa zgolj njihovo uporabo. Novi medij je mogoče prilagoditi uporabnikovim željam in lahko selektivno poveže vsebine iz ene oblike v drugo.

NOVI MEDIJI V ŽIVLJENJU FRANČIŠKOVH BRATOV MINORITOV

Karizma in življenje manjših bratov minoritov sta odgovor na klic, da bi kot Frančišek Asiški v svojem redovnem življenju uresničili evangelij našega Gospoda Jezusa Kristusa. Zgodovina našega reda pričuje o tem, da so bratje vedno na različne načine živeli in oznanjali evangelij. Bratje so poleg govorniške besede uporabljali pisano besedo, likovno umetnost, glasbo ... V današnjem času v komunikaciji prevladuje digitalni svet, ki nam ponuja neskončno možnosti za komuniciranje in oznanjanje evangelija.

Delovanje Frančiškovega brata minorita v novih medijih morajo – tako kot v resničnem vsakdanjem življenju – usmerjati evangelijska načela, nauk Katoliške cerkve, frančiškova karizma ob spoštovanju izpovedanih zaobljub, zdrav razum, dobra volja, previdnost in tehnična pristojnost. Poudariti je treba, da splet daje možnost za spoznavanje našega pričevanja in karizme.

KATERE MEDIJE UPORABLJAMO

Vsi uporabljamo elektronsko pošto. Na ta način lahko komuniciramo z osebami in prenašamo digitalne dokumente – datoteke. Naš e-naslov mora biti vedno prepoznaven in ne anonimen. Naša provinca uporablja tudi skupno e-pošto, kjer je dana možnost vsem bratom, da lahko objavljamo koristne novice za vse brate. Vsi bratje pa smo povabljeni, da te novice tudi spremljamo. Tukaj predstojnikom ni dovoljeno objavljati uradnih dokumentov, ki so namenjeni posameznim bratom ali samostanom.

Večina bratov uporablja Facebook, na katerem delimo fotografije, besedila, zvočne posnetke, videoposnetke ... Na osebni profilu mora biti jasno izražena osebna identiteta. Vsebina mora biti primerna našemu načinu redovnega življenja in imeti za cilj tudi oznanjevalno dimenzijo.

Provincijsko stran, samostanske in župnijske pastoralne strani na FB uporabljamo izključno za te namene in nikakor za osebne.

Komunikaciji s širšo javnostjo so namenjeni blogi. Tam je mogoče objavljati vsebine z določenim namenom, uporabniki pa jih lahko komentirajo. Tam smo bratje lahko navzoči samo z jasno identiteto in primernimi vsebinami ter komentarji, ki niso v nasprotju z evangelijem, naukom Cerkve in našim načinom življenja.

Med bolj znanimi in uporabljanimi omrežji je tudi Twitter, kjer lahko delimo kratka sporočila, ki so vidna našim sledilcem. Tudi tukaj imamo možnost ne samo objavljanja, ampak tudi sledenja posameznikom. Naša identiteta mora biti tudi tukaj jasna, s primerno vsebino.

Če uporabljamo Instagram, TikTok, Snapchat, kar uporabljajo predvsem najstniki, se moramo zavedati velike odgovornosti (osebne – provinca ne nosi odgovornosti), ki jo imamo v komuniciranju z mladoletniki.

Spletne strani uporabljajo provinca, samostani, župnije in posamezne ustanove. Ustanovitelj mora biti vedno označen z jasno identiteto. Namen je objavljati vsebine, s katerimi seznanjamo obiskovalce strani s svojim redovnim življenjem, pastoralnim življenjem v župnijah in posameznih skupinah. Vsaka spletna stran mora imeti odgovorno osebo (prov. minister, gvardijan, župnik, voditelj skupine – ustanove). Vedno mora biti znana tudi oseba, ki upravlja določeno spletno stran.

Ob menjavah bratov – primopredajah – morajo odgovorni bratje nove predstojnike seznaniti z novimi mediji, ki jih uporabljajo provinca, samostansko bratstvo, župnija, ustanova, in jim predati vse potrebne informacije (gesla, dokumentacijo, predstaviti osebo, ki ureja stran).

Osební – pametni telefon, ki ga uporablja večina bratov, danes ni več namenjen samo za osebno komunikacijo, ampak ga uporabljamo v večini primerov tudi za komunikacijo, ki je namenjena našemu pastoralnemu delu in drugim dejavnostim, ki jih izvajamo v imenu slovenske minoritske province, samostana, župnije, doma duhovnih vaj, ekonomije, raznih aktivnosti, za katere smo zadolženi. Ob primopredajah je treba bratom posredovati tudi tel. številke oseb iz našega pametnega telefona, ki so ožji sodelavci v samostanu ali župniji in jih bodo potrebovali.

UPORABA NOVIH MEDIJEV

Uporaba pametnega telefona in sodobnih medijev mora biti odgovorna. Neprimerno je, da v času skupnih srečanj bratov ali drugih skupin (molitev, meditacija, različna srečanja, obroki ...) »brskamo po telefonu« in smo navzoči na družbenih omrežjih. S tem se izključimo iz bratstva ali skupnosti, v kateri smo navzoči, ne da bi se tega sploh zavedali.

Pomislímo, da misel, izraženo na družbenih omrežjih, preberemo ali delimo, kot da bi nagovarjali veliko množico ljudi. Zato je pomembno, da so ta dejanja premišljena, ker nagovarjamo, poslušamo ali gledamo kot posvečene osebe – Frančiškovi bratje.

Pomen poznavanja digitalnega jezika omogoča, da živimo skupaj z mladimi in ljudmi, ki so v digitalnem okolju, in jih dosežemo z evangelijskim sporočilom. Pri pastoralnem delu nikoli ne komuniciramo z mladoletniki, ampak vedno z njihovimi starši ali odgovornimi osebami.

Ob uporabi medijev imajo bratje individualno odgovornost. Vso odgovornost zlorabe v vseh primerih nosi posamezni brat in ne samostan, župnija oz. slovenska minoritska provinca.

Pri komunikaciji naj bo naš ton vedno spravlíjiv, da ne spodbujamo sovraštva ali prepírov; da se po

nepotrebno javno ne kritizira Cerkve (Frančiškovi bratje so ji vedno zvesti) ...

Poleg klasičnega shranjevanja gradiva naj se poskrbi tudi za elektronsko shranjevanje, kakor predvidevajo generalne smernice za pripravo provincialnih direktorijev o uporabi novih medijev.

PREDSTAVNIKI ZA MEDIJE

Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa, minoritski samostani in župnije, ki jih vodimo, naj imajo kot pravne osebe vedno določenega predstavnika za medije. Predstavnika Slovenske minoritske province sv. Jožefa izbere prov. minister s prov. definitorijem. Ostale predstavnike potrdi prov. minister na predlog pravne osebe.

Bratje slovenske minoritske province, ki so povabljeni, da sodelujejo pri medijskih vsebinah (nauk Cerkve), ki so teološke, moralne ali večjega pomena za družbo (o družbenem in političnem življenju), morajo obvezno imeti dovoljenje prov. ministra. Enako velja za izdajo vseh verskih in medijskih publikacij. Pri vsem tem je treba upoštevati tudi dokumente, ki jih je ali jih bo izdala Slovenska škofovska konferenca:

- navodila za župnike in redovne predstojnike ob uveljavitvi Splošne uredbe EU o varstvu podatkov št. 132/18 z dne 14. 5. 2018;
- navodilo za snemanje ali fotografiranje cerkvenih javnih dogodkov št. 114/20 z dne 5. 10. 2020;
- navodila, ki jih objavi Slovenska škofovska konferenca za snemanje in prenašanje sv. maš ter drugih liturgičnih dogodkov preko novih medijev.
- generalne smernice za pripravo provincialnih ali kustodialnih direktorijev o uporabi novih medijev št. 751/2020 z dne 22. 10. 2020 (Sporočila Slovenske minoritske province sv. Jožefa, št. 1/2021).

Ko se objavlja gradivo, je treba poiskati in spoštovati avtorske pravice, zanesljivost virov in točnost informacij.

VZGOJA ZA NOVE MEDIJE

Mediji vplivajo na naše redovno življenje in navade, čeprav se tega ne zavedamo ali si ne želimo priznati. V tem smislu mora provincialno vodstvo skrbeti za začetno in permanentno vzgojo bratov na tem področju. Generalne smernice naročajo, da morajo jurisdikcije reda spodbujati k splošnemu razmisleku bratov o »novih medijih«, o njihovi pomembnosti in uporabi predvsem za evangelizacijo (prim. Konstitucije 66 § 3), pripraviti in odobriti predpise (prim. Konstitucije 66 § 4), ki naj upoštevajo krajevno družbeno-kulturno in cerkveno okolje ter dajo konkretna navodila. Provincialno vodstvo in komisija za vzgojo naj to upoštevata pri načrtovanju vzgoje bratov za uporabo novih medijev. Konstitucije 66 § 3 še pravijo, da je treba nove medije uporabljati zrelo, odgovorno in zmerno, »da ne bi škodovali odnosom z brati v lastnem samostanu in povzročali škode svojemu posvečenemu življenju«.

Prisotnost Frančiškovega brata ter naših ustanov v digitalnem svetu mora biti vedno v drži, ki nam jo je zapustil naš ustanovitelj sv. Frančišek Asiški: živeti in oznanjati evangelij vsem ljudem, ki to sprejemajo. Naj iz vseh naših sporočil začutijo, da jim želimo mir in dobro.

IZ NAŠEGA REDA

Kratko postno sporočilo generalnega ministra Srečanje reda na »pol poti«

Sreda, 22. februar 2023

V letošnjem letu osemstoletnega jubileja Potrjene-ga vodila začenjamo postni čas, čas pokore. Smo bratje pokore.

Tako je želel sveti Frančišek in tako je ponavljal skoraj do konca svojih dni, zlasti v obeh Pravilih in vsekakor v Oporoki, v kateri je svojo pot pokore neposredno povezal z izkušnjo z gobavci in brati, ki mu jih je dal Gospod, se pravi z bratstvom.

Poleg tega je po stari študiji Kajetana Esserja Frančiškovo spokorno potovanje v skladu s Kristusovo odrešilno skrivnostjo, z njegovim odrešenjskim delovanjem. Opravljati pokoro danes za nas pomeni predvsem vedno bolj spoznavati Kristusa, vstopati v njegovo skrivnost, v njegovo osebo, v njegovo delovanje, v način, kako je živel in ozna-njal evangelij, predvsem pa seveda v njegovo končno izročitev na križu.

Za nas je poleg tega, da se vedno bolj identificiramo s Kristusom, ključno, da se identificiramo z najbolj potrebnimi, z najmanjšimi tega sveta, s tistimi, s katerimi se je identificiral tudi Kristus. V tem postnem času odprimo svoja srca Kristu-sovi skrivnosti in se z ljubeznijo, velikodušno-stjo in samoizpraznitvijo odprimo drugim, da bi jim dali življenje, kot ga je dal Kristus. Srečno postno potovanje.

br. Carlos A. Trovarelli,
generalni minister

Od 16. do 20. januarja v Seraphicumu

Sredi šestletnega obdobja 2019–25 je generalni definitorij v dialogu z nekaterimi prov. ministri, kustosi in prov. delegati z vsega sveta razpravljal o položaju reda, preverjal izvajanje šestletnega načrta reda in predlagal nekaj tem za generalni kapitelj 2025.

Sodelujoči bratje so prihajali iz naslednjih držav: dva iz AFCOF-a (afriška federacija), sedem iz CEF-a (srednjeevropska federacija), sedem iz CFF-a (severnoameriška federacija), trije iz FAMC-a (azijska federacija), štirje iz FEMO (vzhodnoevropska federacija), devet iz FIMP-a (mediteranska federacija) in dva iz FALC-a (južnoameriška federacija).

Vsi udeleženci so se lahko pripravili na srečanje z Instrumentum laboris, ki je bil poslan pred božičem. Besedilo se je dotaknilo tem, ki so jih postopoma predstavili generalni minister in več generalnih definitorjev: med statistiko in pogledom na redovno življenje, med preživetjem in znaki vitalnosti; frančiškova karizma in njeno posredovanje, ki izhaja iz prvenstva Boga, bratstva, poguma in misijonarske odprtosti; razločevanje skupnosti za sprejem prihodnosti; oblikovanje bratske ekonomije, ki ustvarja frančiškansko kulturo. Primerjava in izmenjava izkušenj v štirih jezikovnih skupinah je omogočila precejšnjo obogatitev in prispevek k različnim temam, ki so se zdele pomembne.

Ob koncu srečanja so bile predstavljene teme, ki so jih pripravile skupine. Ta povzetek bi lahko skupaj s tistim, kar se bo pokazalo v drugem krogu istega srečanja (19.–23. junij 2023), predstavljala tematski osnutek za pripravo naslednjega rednega generalnega kapitlja leta 2025.

Ti dnevi so bili za vse odlična priložnost za bratstvo, seznanjanje z življenjem bratov in izmenjavo mnenj o tem, kar red šteje za prednostno nalogo na svoji poti. Hvaležni za gostoljubnost bratov v Seraphicum, bratom prevajalcem in tistim, ki so dogodek pripravljali in usklajevali v ozadju, smo se poslovili in odšli v svoje jurisdikcije z željo, da spodbujamo brate k navdušenemu in doslednemu redovnemu življenju, kakršnega nam je zapustil sv. Frančišek.

Povzel p. Milan Kos.

Srečanje z novimi ministri, kustosi in tajniki

Od 9. do 15. januarja 2023 je potekalo letno srečanje z novimi ministri, kustosi in tajniki jurisdikcij, ki ga red običajno organizira v prvi polovici januarja.

Generalni minister p. Carlos Trovarelli in generalni definatorji so v Seraphicum in v kuriji pripravili program. Navzoči smo bili bratje iz različnih federacij: pet bratov iz AFCOF-a (Afrika), štirje iz CEF-a (Srednja Evropa), sedem bratov iz CFF-a (Severna Amerika), šest bratov iz FAMC-a (Azija), dva brata iz FALC-a (Južna Amerika) in dva FIMP-a (mediteranska konferenca).

Uvodu je sledil program predstavitve sklepov zadnjega generalnega kapitlja 2019. Nato so bile obravnavane še naslednje točke: ustanovitev pisarne za projekte (p. Valerio Folli), Prontuarium (generalni prokurator p. Maurizio di Paolo) in razmislek o tem, kako obvladovati težke situacije v bratstvu (p. Piotr Stanisławczyk, generalni tajnik za formacijo). Širši pogled je bil namenjen služnji oblasti in poslušnosti (p. G. Agostino Gardin, nekdanji generalni minister in zaslužni nadškof v Trevisu) ter občutljivi temi zlorabe oblasti (p. José R. Carballo, nadškof tajnik Dikasterija za ustanove posvečenega življenja in družbe apostolskega življenja).

Celodnevni obisk in spoznavanje je potekalo v generalni kuriji, kar je ministrom in kustosom omogočilo srečanje z uradom generalnega ekonoma, tajnikom pa srečanje s sekretariatom, arhivom in splošno statistiko. Za zaključek dneva v gostoljubni skupnosti generalne kurije je bilo slovesno evharistično slavlje, ki ga je vodil kard. P. Mauro Gambetti. Sledila je slovesna večerja. Enako gostoljubno in bratsko vzdušje je vladalo v mednarodni bratski skupnosti Seraphicum, bratstvu, ki ima brate iz 27 držav in dobro izraža medkulturni obraz reda.

p. Milan Kos

OBVESTILA

ŠTUDIJSKI DAN FRANČIŠKOVIH BRATOV IN SESTER

Šel je na goro, da bi na samem molil
(Mt 14,23)

Frančiškova in naša (moja) La Verna

Za Frančiška je bila La Verna kraj druženja z Bogom v molitvi, ki ji je pridruževal tudi post. Tako se bomo ob tem jubileju zazrli tudi v našo kontemplativno raven Bogu posvečenega življenja.

Študijski dan bo v sredo, 19. aprila 2023.

Program študijskega dne:

10.00	pozdrav (br. Primož Kovač)
10.05	molitev – meditacija (s. Dorica Emeršič)
10.15	predstavitve p. Igorja Salmiča (p. Milan Kos)
10.20	predavanje (p. Igor Salmič)
11.00	pričevanje (s. Klara Jarc)
11.10	pričevanje (p. Andraž Arko)
11.20	pogovor po sobah
12.00	sklep z Angel Gospodov in blagoslovom (br. Primož Kovač)

SREČANJE BRATOV SLOVENSKE IN HRVAŠKE PROVINCE

bo potekalo 27. aprila 2023 v Novem Marofu na Hrvaškem.

DUHOVNI POKLICI – RAZLOČEVANJE

Program za mlade in može (od 20. do 45. leta) bo potekal od februarja do junija 2023 na Ptuj v Kloštru. Vabimo vse brate, da se vključijo v to delo.

DUHOVNI KAPITELJ

Vsebina: duhovni poklici. Termin: predvidoma 24. in 25. oktobra 2023 na Ptuj.

IZ NAŠIH SAMOSTANOV

Minoritski samostan sv. Petra in Pavla

Dragi bratje, dragi bralci in bralke Sporočil, od zadnjega zapisa iz starodavnega mesta in samostana se je zgodilo marsikaj. Poleg cerkve in samostanske obednice je središče življenja naše skupnosti in samostana veliki refektorij, ki ni le prostor za »obnavljanje« telesnih moči ob pogrnjeni mizi, ampak je za mesto Ptuj in okolico predvsem prostor »duhovnega okrepčila oz. osvežila«. Drugi dan novega leta sta kloštrska cerkev in refektorij po dveh letih premora »gostila« naše božično-novoletno srečanje bratov province s sorodniki, ki so se jim letos pridružili še »sorodniki po zaobljubah«, bratje in sestre OFS. Srečanje smo pričeli ob oltarni mizi v cerkvi s sveto mašo, ki jo je vodil p. Igor Salmič, generalni asistent za Srednjo Evropo, ter nato v družinskem duhu nadaljevali ob bratski mizi v refektoriju.

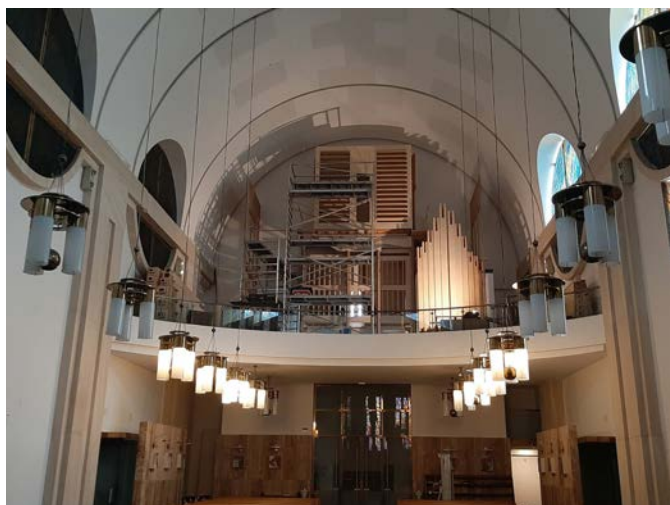
V januarju je v refektoriju sledilo srečanje liturgičnih bralcev vseh treh ptujskih župnij z g. Gregorjem Čušinom. G. Gregor je vse navzoče nagovoril na svoj žlahtni način. Z nami je prelistal dokument Sodelavci pri bogoslužju in ga na svojski način pokomentiral. Poudaril je, da je biti bralec Božje besede pomembna in zahtevna služba, saj so bogoslužni bralci »izredni delivci Božje besede«, zato je pomembno, da imajo z Besedo živ odnos, da to, kar berejo, tudi verujejo, in da to, kar verujejo, tudi živijo. Kajti šele takrat, ko bodo »z Besedo na ti«, bodo lahko Božjo besedo tudi posredovali in z njo nagovorili občestvo. Poleg ži-

vljenjske drže bralcev je poudaril tudi pomen priprave, da se na branje Božje besede pripravimo že doma, z branjem in premišljevanjem odlomka, ki ga bomo posredovali, oznanili pri bogoslužju. Ob koncu januarja je sledilo srečanje – izobraževanje za sodelavce in prostovoljce Karitas.

Postni čas, čas priprave na veliko noč, je tudi za mesto Ptuj čas milosti. Na pustni torek se je v refektoriju začel seminar nove evangelizacije, ki ga prirejajo ptujske župnije. Iz tedna v teden, sedem torkov po vrsti, imamo različne goste, pričevalce, ki vnamajo srca in duha za Boga ...

13. in 14. marca smo obhajali praznik celodnevnega češčenja. V ponedeljek pri podružnici svetega Roka na Bregu, v torek pa v župnijski in samostanski cerkvi sv. Petra in Pavla. Pred Jezusa v izpostavljenem Najsvetejšem zakramentu smo čez dan prihajali, se pred Njim ustavljali v molitvi, s svojimi prošnjami in zahvalami, kot posamezniki in manjše skupine. Ob 17. uri smo imeli skupno molitveno uro, ki so jo oblikovali člani ŽPS. S sveto mašo ob 18. uri smo sklenili dan celodnevne češčenja in vstopili v večerni program seminarja nove evangelizacije, ki se je po maši nadaljeval v cerkvi. Sveto mašo je vodil in nas med njo nagovoril p. Peter Vrabec. Pri maši je prepeval župnijski pevski zbor, po maši pa so nam zapeli člani pevske skupine Veselje.

Poleg seminarja in redne božje službe bratje po župnijah vsak petek in nedeljo vabimo božje ljudstvo k pobožnosti križevega pota našega Gospoda Jezusa Kristusa, ki ga oblikujejo posamezne skupine po naših župnijah. Na 4. postno nedeljo smo skupaj z družinami, mladimi in posamezniki pripravili križev pot po ulicah mesta Ptuja in ob posameznih postajah – točkah po mestu – razmišljali o preizkušnjah in trpljenju našega mesta in njegovih prebivalcev. Z željo po medsebojnem povezovanju mladih in skupni pripravi na birmo, ki je v našem mestu ena za vse tri župnije, smo na postni petek pred Gospodovim oznanjenjem pri Sv. Ožbaltu pripravili in obhajali križev pot za vse letošnje ptujske birmance.

Nove orgle v minoritski cerkvi sv. Petra in Pavla na Ptuj

V samostanu pa bratje za krepitev medsebojne bratske povezanosti in utrjevanje vezi med seboj in z Gospodom mesečno obhajamo samostanski kapitelj in dan puščave, ki je po besedah bratov dan osebne obogatitve in blagoslovljenega časa z Gospodom.

Dragi bratje in ostali bralci Sporočil, po zaključenih dneh Gospodovega trpljenja in smrti vam želim: veselja ob praznem grobu in vere polno praznovanje velike noči. Gospod je vstal, ni ga tu. Aleluja!

p. Andrej M. S.

Novice iz Dornave

Božične in novoletne praznike smo na Ptujskem preživeli v zdravju, sreči in veselju. Toda v pozni jeseni ni bilo tako. Kar nekaj bratov je v času ribanja zelja in tiste dni tam okrog leglo v posteljo. Še sreča, da nismo bili vsi naenkrat »kovidni«. Tako smo zdravi lahko oskrbovali bolne v našem najstarejšem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj. Največ časa je preživel v karanteni naš »starosta«, p. Marijan (Franc) Cafuta. Po ozdravitvi je postal še bolj marljiv v iskanju raznih obletnic in praznovanj. Bogu hvala!

Toliko za uvod.

Moje poročilo velja za dogodke iz Dornave. Stvari

se bolj ali manj vrtijo okrog prenove zvonika, ki smo jo zaključili 10. januarja 2023. Moram povedati, da smo imeli srečo z vremenom. Le nekaj dni je bilo hladno, vsi ostali dnevi pa so bili ugodni za delo. V buči zvonika smo našli tulec, v njem pa zapise iz leta 1891 in 1927. Kar smo našli, je še vedno razstavljeno v cerkvi sv. Doroteje v posebni vitrini ter je na ogled vernikom in turistom. Kovinski del strehe smo morali zamenjati, saj je bil ves luknjičast. Le križ in petelina smo na novo

pozlatili. V bučo smo namestili nov bakreni tulec in vanj položili nekaj predmetov in dva zapisa: to sta spomenica in listina opisnih del. V opisno listino smo zapisali, kaj smo položili v bakreni tulec: spominski kovanec za tri evre, izdan ob 20-letnici države Slovenije; kovanec za dva evra, na katerem je portret pesnika Franceta Prešerna s slovensko himno Žive naj vsi narodi; bankovec za deset evrov (zanj si dobil 4 kg kruha); pismo sv. Doroteje dornavskim faranom in vijak, s katerim je pritrjena opeka. V tej listini je zapisan podroben opis

opravljenih del na zvoniku. Zvonik je pokrit z opeko. Na sebi nosi 2400 strešnikov in okrog 100 slemenjakov. Po njem je napeljan nov strelovod, ki bo varoval zvonik in

cerkev pred morebitnim rušilnim udarom strele. Izvajalcem del in nekaterim posameznikom smo v cerkvi podarili kratek film s posnetki obnove zvonika. Film so izdelali: Branko Veselič, Slavica Bračuša in Matej Zorko, dornavski župan.

V Spomenico pa smo zapisali:

Dne 9. januarja 2023 smo dokončali obnovo strehe

na zvoniku cerkve sv. Doroteje v Dornavi. Tega leta je bil sveti oče papež Francišek (Jorge Mario Bergoglio iz Argentine). Mariborsko nadškofijo je vodil nadškof metropolit msgr. Alojzij Cvikl. Provincial Slovenske minoritske province sv. Jožefa je bil p. Milan Kos. Župnik v župniji sv. Doroteje v Dornavi je bil p. Slavko Stermšek.

Faranov je bilo okoli 2000. ŽPS je štel 17 članov. Cerkvena ključarja sta bila: Vladimir Zagoršek iz Dornave in Stanislav Krajnc iz Mezgovcev ob Pesnici. Župan občine Dornava je bil Matej Zorko iz Dornave.

Dela so izvajali:

- Hermes GP, d.o.o. Ptuj, koordinator del je bil Janez Zver, Dornava 56a,
- Krovstvo in kleparstvo Josip Strelec, Dravinjski Vrh 1, Videm pri Ptuj,
- Emmo d.o.o. Alen Montaln, Ješenca 80, Rače (postavitev montažnega odra).

Hvala Bogu in sv. Doroteji, da so dela potekala brez težav in nesreč!

Zapisala dne 9. januarja 2023

Slavica Bratuša, profesorica in tajnica ŽPS Dornava

Na praznik sv. Doroteje, ki smo ga letos praznovali v nedeljo, 12. marca (3. postna nedelja), smo blagoslovili opravljeno delo na zvoniku. Sv. mašo je ob 10. uri vodil in pri njej pridigal prov. minister p. Milan Kos ob somaševanju nekaterih duhovnikov. Po maši je opravil blagoslov obnovljene strehe na zvoniku in nato se je začelo veselo druženje ob tako imenovanih agapah. Povabljene goste in duhovnike iz ptujske in završke dekanije pa smo počastili s slovesnim kosilom, ki je bilo v dvorani PGD Mezgovci ob Pesnici.

Naj bo dovolj! Ob velikonočnih praznikih želim vsem bralcem Sporočil lepo in doživeto praznovanje velikonočnih skrivnosti.

p. Slavko Stermšek
vaški župnik

Minoritski samostan sv. Frančiška

Kaj se dogaja pri nas? Klic na klic, da bi ljudje prišli k nam v Piran, v samostan, in mi moramo ljudem reči: »Na žalost še ni možno, ker ni ogrevanja!« No, ogrevanje je, samo tako drago, da tega ne moremo zaračunati. Čakamo na novo gretje in upamo, da se bo v kratkem začela montaža. Nekaj materiala je že dostavljenega, na drugo še čakamo.

Malo še tudi čakamo bolj odločnih korakov v postnem času. Dogovorili smo se za poseben post, pa so vedno kakšni gostje. Postnih znamenj, ki nas opominjajo, ne manjka. V cerkvi smo postavili postni križ, narejen iz debel lanskih božičnih dreves, torej iz že blagoslovljenega lesa. Če se malo pogledimo v Frančiškovo duhovno razmišljanje, kako iz lesenih jaslí dviga dete Jezusa in ga sprejema v svoje naročje, iz popolnega ponižanja ga dviga k sebi, ga povišuje. Tako je tudi Jezus po trpljenju in križanju na lesu križa dvignjen in povišan v naročje nebeškega Očeta. Tako hočemo pokazati na pove-zavo med lesom božičnih jaslí, v katerih leži Dete Jezus, križ, ki je narejen iz tega lesa; to je isti les, na katerem umira Bog in človek Jezus. Odrešuje nas po trpljenju na križevem potu, umira na lesu križa, položen v grob pa vstane v večno življenje in zdaj živi pri Očetu in z Očetom in Svetim Duhom. Spet prihaja k nam, kakor veruje in uči sv. Frančišek: po duhovnikovih besedah spremenjenja pri vsaki sveti maši Jezus prihaja k nam kakor pri učlovečenju in se nam po duhovnikovih rokah daruje ali daje kot ne-beška hrana. Ljudje se kar radi zbirajo h križevemu potu in vedno imajo tudi priložnost za sv. spoved. Dan puščave še ni najbolje zaživel, redno pa obhajamo kapitlje, na katerih se pogovorimo o svojem življenju in delu ter načrtih, ki so trenutno kar zahtevni.

Hvala Bogu, da je naš gvardijan že pred božičem začel z idejo, da se mora izprazniti prostor tako imenovane »delavnice«. Najprej smo očistili kletne prostore, ki so suhi. Uredili smo jih za hišno delavnico, kjer je vse lepo ročno urejeno, da se lahko najdejo vsi »šraufi, svedri, vrtalniki«, za katere sploh nismo

vedeli. Tudi material za jaslice je zdaj pregledno pospravljen, da ne bo več iskanja. Tam, kjer je bila prej delavnica, bosta nova kurilnica in prostor za zalogovnik. Seveda sem bil zmeraj na preži, da sem lahko pospravil uporabne deske za naslednje jaslice itd., kajti drugače bi bilo vse odpeljano na smetišče. Začela pa se je tudi zunanja preureditev drugega dvorišča. Že prejšnja piranska skupnost je dala narediti načrt, po katerem naj bi se uredilo dvorišče, ne da bi vedela za starejši ureditveni načrt. To je bilo dobro, ker smo po posvetovanju prišli do sedanje ureditve. Ob zidu bo pot od zadnjega vhoda urejena tako, da jo bodo lahko uporabljali tudi ljudje, ki so na invalidskem vozičku, in drugi ljudje. Tako bo urejen prehod skozi kapelo sv. Katarine na križni hodnik. Preko zakristije je za ljudi na vozičku najlažji vhod v našo samostansko cerkev. Na zidu pa bo tudi lapidarij – ogled kamnitih ostankov ali izkopanin nekdanjega oltarja iz Carpaccieeve kapele. Seveda se je postavilo vprašanje, kako narediti dostop do križnega hodnika z zgornjega dvorišča. Vemo, da v našem samostanu ni primerne prostora, kamor bi lahko umestili dvigalo. Potem je padla ideja: skozi vrt do spodnjega dvorišča, kjer je že načrtovana pot za ljudi na vozičku. Tu pa je bilo nekaj kombinacij in odločili smo se za najlažjo, kjer bo najmanjši padec, ki pa ne sme biti višji od 5 odstotkov. Tako se bo lahko prišlo z zgornjega dvorišča preko hodnika za kuhinjo in vrta in preko spodnjega dvorišča do križnega hodnika in samostanske cerkve.

Nato je prišlo na vrsto vprašanje odvažanja in dovažanja materiala ter kako priti s stroji na zadnje dvorišče in vrt. Tudi to se je uredilo po najlažji poti, skozi zadnja vrata. To, kar so izkopali, so nasuli na stezo, ki pelje od zadnjih vrat ob zidu do kapele sv. Katarine. Kamni se lepo uporabljajo za zidove, ki so potrebni, da držijo zemljo in vrtno površino, ter za tlakovanje novih poti. Delavci zemljo presejejo, ker bo potrebna za zelenico. Seveda bo treba še dodati novo zemljo, predvsem za zelenjavni vrt.

Sobratje, nobeden od nas ne ve, kaj ga lahko doleti, da ne bo mogel v tem samostanu več uporabljati sto-

pnice. Na ta način pa bo lahko, seveda po daljši poti, dosegel križni hodnik in cerkev ter kor, v katerem je skupna molitev. Vsak vložen evro ni vržen stran. Govorilo se je tudi o okrasnih drevesih in prišli smo do zaključka, da ne smemo pozabiti na avtohtona drevesa (oleander, oljka), za katera pa se bodo že zdaj pripravile globoke jame, napolnjene z zemljo in ne s kamni. Seveda je naša želja, da bi posadili drevesa, ki so že nekaj let stara, da bodo dajala senco in sadeže. Samostanske skupnosti jih bodo lahko sofinancirale, da boste imeli že zagotovljeno senco. Še nekaj pomembnih srečanj in dogodkov od zadnjega poročanja. Ne smemo pozabiti na ribiško srečanje Pokal Frater, ki ga še zmeraj organizira p. Marjan Vogrin. Bil je malo žalosten, da se ni javil noben sobrat. Vreme je bilo lepo in ulov dober, da smo smeli tudi mi okusiti dobre in res sveže morske ribe. Hvala mu za dneve, ki jih je preživel z nami. Glavni pokal je prejel p. Marjan.

Naj omenim še romanje poslušalcev radia Ognjišče. V soboto pred tretjo adventno nedeljo so k nam priromali poslušalci radia Ognjišče (čez 200 ljudi). Pri nas so v cerkvi obhajali sv. mašo in pridigar je bil naš oče gvardijan p. Janez. Imeli so tudi možnost za spoved, ki so jo verniki lepo izkoristili. Med mašo je bilo lepo ljudsko petje, lepo vzdušje. Spoved, petje. Po maši se jim je mudilo in so se na kratko zadržali na križnem hodniku in se seveda slikali, potem so pohiteli na Tartinijev trg in tam ob zvonjenju zvonov iz stolnice zapeli Angel Gospodov.

Sobratje se že pripravljamo na pomoč župnijam, ki nas vabijo na obhajanje zakramenta spovedi v postnem času.

Seveda ste vsi prisrčno vabljeni, da nas obiščete in se sami prepričate o teh velikih posegih. Najprej gre zahvala provinci s provincialnim vodstvom, ki nas podpira, in našemu gvardijanu, ki naju ostala sobrata o vsem obvešča in tudi rad vpraša za najino mnenje. Nič se ne dela brez skupnega odločanja in poslušanja. Tu smo pa že na praktični ravni sinodalnega življa Cerkve, v katero smo vključeni in jo tudi gradimo.

Zaključujem z mislijo velikega teologa Karla

Rahnerja: »Kristjan prihodnosti bo mistik (s srcem povezan z Bogom, kakor pravi sv. apostol Pavel: »V meni živi Kristus«) ali pa ga sploh ne bo.« Tudi mi delajmo na tem, da ostanemo s srcem povezani z Jezusom, križanim in od mrtvih vstalim Gospodom. Bratje iz malega Assisija vsem sobratom želimo lepo velikonočno praznovanje. FELIX ALELUJA!

p. Roman z bratom iz samostana Piran

Minoritski samostan sv. Vida

Bratje z Vidma vas lepo pozdravljamo. Ko pišem te vrstice, je prvi pomladanski dan, ki se seveda vidi na našem vrtu in okolici po cvetenju rož. Neke vročine še ni, ampak tudi snega je bilo za vzorec. Ob vsem tem prebujanju narave smo v samostanu in župnijah precej budni. Bratje se trudimo biti in živeti po vzoru sv. Frančiška. Včasih uspešno, kdaj pa tudi neuspešno. Ampak hvala Bogu, da smo. Idealni nismo, smo pa živi in kolikor toliko zdravi. V samostanu na Vidmu smo v fazi urejanja hodnikov, hladilne komore, obnove hišne kapele in še bi lahko našteval. Kar pestro je.

Tudi življenje v župniji je zanimivo. Ker smo v postnem času, imamo križev pot ob petkih pol ure pred mašo, ki ga vodijo letošnji birmanci. So kar pridni. Drugi križev pot pa je v nedeljo pol ure pred deseto mašo in na Selah. Ob nedeljah vodijo križev pot župnijske skupine. Udeležba je primer-no dobra. P. Klemen pa vsako nedeljo ob treh popoldne »švica« pri križevem potu, ki se vije na Avgušтина v Leskovcu ter traja uro in nekaj po hribu navzgor. Križev pot vodijo otroci – veroukarji. Zanimivo je, da radi pridejo in sodelujejo. V pripravi je tudi igrani pasijon, ki ga bodo izvedli birmanci in nekaj odraslih. Sveta Trojica v Halozah se tudi kar drži. Začenjajo se dela zunaj – spomladansko čiščenje. Dom pri Trojici je hvala Bogu »živ«. Do zdaj se je že zvrstilo nekaj skupin in tudi za naprej je nekaj rezervacij. Skupine so različne: od

birmancev, animatorjev, Frame, pevskega zbora, mladine, molitvenih skupin mladih do otrok. Lep je bil tudi tabor slepih in slabovidnih, ki je trajal cel teden. Že prvi dan so osvojili prostor, stopnice, sobe, tako da so drugi dan že sami hodili po hiši. Toliko na kratko iz utripa našega samostana. P. Tarzicij se je vrnil z Obale, kjer je imel duhovne vaje za zakonsko skupino. Br. Robi pa se je vrnil s štiridnevnega festivala glasbe v Budimpešti – Slovenija na Madžarskem. Bilo nas je okoli 500 Slovencev. Počasi se tako kot vsi pripravljamo na prihajajoče praznike. Vsem nam in vam želimo globoko doživete praznike Gospodovega vstajenja. Naj bo mir vedno z vami in med vami in podelite ga tudi drugim.

br. Robi

Minoritski samostan Matere Božje

Spoštovani bralci Sporočil!

Neka misel pravi: »Čas je prepočasen za tiste, ki čakajo, prehiter za tiste, ki se bojujejo, predolg za tiste, ki se ne veselijo, toda za tiste, ki ljubijo, čas ne obstaja.« Res je kronološko hitro minilo od izida zadnje številke Sporočil in upam, da smo ta čas čim bolj preživeli v ljubezni ter tako čim več trenutkov zapisali v večni, Božji spomin, kjer čas ne obstaja. S tem sestavkom pa se vendarle želim ozreti na nekaj preteklih dogodkov na Ptujski Gori, za katere upam, da jih je »kairos« iztrgal iz »kronosa«.

Na Ptujski Gori smo se na božične praznike pripravljali kot običajno – z devetdnevnic, h kateri so bili posebej povabljeni prvoobhajanci in birmanci s svojimi starši. S p. Emilom sva izmenično vodila večerne sv. maše in poskušala z razlago Božje besede ter s pomočjo svoje izvirne zgodbe nagovoriti navzoče. Čeprav smo se srečevali v ogrevani zimski kapeli, je bil obisk skromen, a za vse navzoče prisrčen. Otroci so zbirali ovčke ter tako povečevali čredo za svoje družinske jaslice. Toliko bolj pa nas je razveselil obisk večerne božične maše za otroke na sveti večer, ki jo je vodil p. Danilo, ter polnočnice,

ki jo je vodil p. Emil. Mnogi so prišli od drugod. P. Marjan je ta večer vodil »polnočnico« pri Sv. Janžu ter užival ob čudoviti naravni in gozdni božični kulisi, kjer se je po pripovedovanju prav tako zbralo lepo število ljudi. Hvala Bogu tudi za čudovito ekipo jasličarjev, za njihov trud pri postavljanju lepih jaslic, ki so si jih med božičnimi in novoletnimi prazniki prišli ogledat mnogi turisti ali praznični dopustniki.

Takoj po božiču ni bilo počitka; dnevi so izzveneli v duhu novoletnega blagoslova otrok ter trikraljevske akcije za otroke. P. Danilo je kot župnik želel obenem tudi bolje spoznati župnijo, zato si je za blagoslov posameznega doma vzel več časa, kar pa je posledično pomenilo tudi manj obiskov. Obiskoval in spoznaval je predvsem starše birmancev in prvoobhajancev, pa tudi domove vseh, ki so prosili za obisk. Pred novim letom sta dve skupini otrok s svojima animatorkama izvedli trikraljevsko akcijo, s katero so koledniki oznanjali veselo vest o rojstvu Odrešenika, obenem pa prosili obiskane, da so poleg vrat odpirali še vrata srca ter darovali za nasmeš na obrazih mnogih otrok v misijonskih deželah. Hvala vsem.

Ko smo jaslice podrli, pa je bil pred vrati že pustni čas. Glede na znana množična dogajanja na Ptujju tega »fašenk vzdušja« na Ptujski Gori skorajda nismo zaznali. Maske so bile redke, le otroci so se za šolo malo našemili. Omeniti pa moram, da smo pa vendarle tudi v samostanu po zaslugi p. Emila dobili zanimiv obisk iz Dornave. Obiskala sta nas strašilo

ter čebelica Maja, ki je s seboj prinesla darilo – kaj pa drugega kot med.

Februarja se je v Piranu pod okriljem samostana ter Ribiškega društva Oradela odvijalo ribiško tekmovanje. Za organizacijo je bil odgovoren naš gvardijan, p. Marjan. No, njegovega truda bratje iz province nismo nagradili s svojo udeležbo. Čast je z edino prijavo na tekmovanje rešil jezuit p. Albert Bačar. Oba nastopajoča sta tako, hočeš ali nečeš, osvojila katero od medalj (p. Marjan zlato in p. Albert srebrno). Bronasta je ostala brez lastnika. Kot vidimo, tako ni bilo resne grožnje, da bi moral pokal Frater, ki ga je p. Marjan zmagovalno dvignil, zapustiti naš samostan.

Iz pustno norčavega časa v postno resni čas so p. Emila in p. Danila pospremile duhovne vaje v Olimju. Poleg običajnih in nujnih stvari nisva s seboj vzela le dornavskega lüka. Na pustni torek pa so za nama prispeli krofi, ki jih je pripravila naša gospodinja ga. Magda. Tako so tudi duhovne vaje dobile pustni okus. Najlepša hvala zanje.

V času duhovnih vaj v Olimju je bil na Ptujski Gori tudi pogreb g. Janeza Potočnika starejšega, ki ste ga nekateri bratje dobro poznali, saj je bil velik dobrotnik ptujskogorskega samostana in župnije. Dejaven in znan na mnogih področjih, a po mojem vtisu izredno skromen. Gospod naj mu bo bogat plačnik za vse, kar je dobrega storil, in naj uživa večni pokoj. Še naprej ga priporočam v naše hvaležne molitve.

Postni čas na Ptujski Gori poteka v znamenju nedeljskega križevega pota po romarski poti miru. Nanj pristrčno vabimo vse zainteresirane, da se tudi na ta način skupaj pripravimo na globlje praznova-

nje velikonočnih praznikov. Letos pa je za nas, brate, ta čas tudi v znamenju pričakovanja nadškofove kanonične vizitacije župnije konec marca. Lepo je, da se gospod nadškof ob tej priložnosti želi srečati še z bratsko skupnostjo. Z veseljem ga bomo sprejeli in se z njim bratsko pogovorili. Za romarski kraj je to še posebej pomembno, saj le skupno sodelovanje pri pastoralnem prizadevanju v naši nadškofiji rodi bogate in blagoslovljene sadove.

Ob sklepu tega pisanja naj dodam, da bratje s Ptujске Gore želimo vsem bralcem še naprej blagoslovljeno postno pot, če boste ta sestavek brali pred praznikom. Vsekakor pa vam želimo blagoslovljene praznike Gospodovega vstajenja ter mir in dobro. Hkrati pa vas še naprej vabimo, da se nam pri velikih praznovanjih na Ptujski Gori radi pridružite.

p. Danilo Holc

Minoritski samostan bl. Antona M. Slomška

Dragi bratje, pomladni pozdrav iz Olimja. Prve narcise cvetijo na našem vrtu, naša vrtnarka Magda pa je že začela urejati gredice, da bo za veliko noč naš kraj urejen ter poln velikonočnega upanja in žive vere pričakal Kristusovo zmago nad smrtjo.

Pa pojdimo še malo nazaj v zgodovino, a ne predaleč. Sveti večer smo najprej praznovali v podružnični cerkvi Device Marije na Pesku z otroško »polnočnico«. Namenjena je mlajšim otrokom in njihovim družinam. Za odrasle farane in druge obiskovalce naših župnij smo imeli polnočnice v župnijah Sveta Ema in Podčetrtek že ob 22. uri, prava polnočnica pa je bila le v Olimju. Naš pevski zbor je pripomogel, da so bili ljudje resnično navdušeni in so z veselimi srci praznovali rojstvo našega Odrešenika. Enako je bilo tudi na božični dan v vseh treh župnijah. Na praznik sv. Štefana smo imeli v župnijah, ki jih soupravljamo, sv. maše z blagoslovom vode, vina in soli, po sv. maši v Olimju pa še blagoslov konj na Osojnikovem dvorišču. Na

praznik apostola Janeza, za Slovenijo tudi največji državni praznik samostojnosti in enotnosti, je v olimski cerkvi nastopil cerkveni pevski zbor Zvon iz Podčetrтка s koncertom božičnih pesmi. Letošnje leto pa smo, kot je zdaj že običaj, zaključili v cerkvi sv. Andreja nad Olimjem s sv. mašo in zahvalno pesmijo. Naš gvardijan p. Ernest je za praznike skupaj s p. Danijelom in p. Jožetom in tudi br. Jožetom obiskoval domove v naših župnijah, še posebno tiste, ki so sami poklicali in želeli božični hišni blagoslov. Ljudje so jih tudi letos radi sprejeli, tako kot vsako leto. Br. Jože je začel z obiski in blagoslovi takoj po božiču, p. Jože pa ima navado, da nekatere »zamudnike« obišče in jim prinaša blagoslov vse do svečnice.

Drugi januar je bil letos znova namenjen že 49. srečanju minoritskih bratov z njihovimi starši in sorodniki v samostanu sv. Petra in Pavla na Ptuj. Srečanje je ob večini bratov iz naših samostanov in lepi udeležbi staršev in sorodnikov naših bratov vodil generalni asistent p. Igor Salmič. Iz našega samostana so se ga udeležili p. Danijel Golavšek, p. Jože Lampret in br. Jože Strojin. V Vatikanu je bil 5. januarja slovesen pogreb in slovo od zaslužnega papeža Benedikta XVI. Mož molitve in globokih verskih sporočil bo gotovo kmalu spoznan za svetega in celo za cerkvenega učitelja. Naj počiva v miru. Tudi mi smo molili za mir in pokoj njegove duše. Prvi, ki so tudi letos zasedli naš romarski dom, so bili znova tisti, ki jih k nam redno pripelje uršulinka s. Štefka. Duhovne vaje so potekale v tišini. Med nami je bil januarja nekaj dni tudi jezuit p. Milan Bizant. Gvardijani in ekonomski naši minoritskih samostanov so se zbrali v Olimju 30. in 31. januarja na dvodnevem letnem srečanju. Letos je bilo srečanje posvečeno razmišljanju o nas samih. Duhovni del permanentne formacije gvardijanov je oblikoval p. Igor Salmič, gen. asistent CEF-a, ki je podal sintezo dela na srečanju prov. ministrov, kustosov in prov. delegatov z gen. vodstvom ob polovici mandata vodstva reda 2019–2025. Poudaril je molitev, ki naj pospešuje pristno življenje redovnika. Gvardijani pa so podali poročila, ki so

vključevala odgovore na vprašanja, kje vidimo razloge za odhajanje bratov in zakaj ni duhovnih poklicev v naši provinci. Prvi mesec novega leta je minil in vse lepe želje smo izrekli p. Jožetu Lampretu, ki je praznoval 74 let svojega življenja. Kuharice in drugi,

ki sodelujejo pri našem delu v samostanu, so mu pripravili lepo torto, ki jo je velikodušno podelil z nami. Obenem je dobil še polno košaro sadja in zelenjave, ni pa manjkala niti šampanjec. Izdelujejo ga kar pri naši gospodinjji v Zibiki.

Svečnico, ki je namenjena dnevu posvečenega življenja, smo letos za celjsko škofijo praznovali v kapeli romarskega doma v Olimju. Slovesnost je vodil celjski g. škof Maksimiljan Matjaž. Molitvene ure in slovesnega bogoslužja se je udeležilo 33 redovnikov in redovnic. Na začetku bogoslužja smo vsi prižigali sveče in skupaj zapeli psalm: V Gospodu je moja moč. Uvod v sveto mašo je imel naš gvardijan, p. Ernest Benko. Po homiliji je sledil obred obnovitve redovnih zaobljub. Po zaobljubah in molitvi g. škofa smo skupaj zapeli Marijino hvalnico: Moja duša poveljuje Gospoda. Po sv. maši je sledilo bratsko in sestrsko druženje v dvorani romarskega doma.

Brati Sveto pismo je naša vsakodnevna naloga. Preko tega spoznavamo, kako je Bog vstopil v človeško zgodovino in nas nagovoril. Kristjani imamo v Svetem pismu že več kot dva tisoč let v lasti zaklad,

ki presega vse druge zaklade na svetu. Skupnemu branju Božje besede že nekaj let sledijo mnoge župnije po slovenskih krajih. Tako smo tudi mi po nedelji Božje besede, 5. februarja, začeli s skupnim branjem evangelija po Marku v romarskem domu. Svetopisemski maraton je postal mnogim faranom v oporo pri požitvi njihove osebne vere. Popoldansko branje Svetega pisma je potekalo za vse tri naše župnije in je bilo lepo obiskano. Evangelij po evangelistu Marku je bralo 16 faranov. Prve dni februarja, med šolskimi počitnicami, smo imeli vsak dan veliko obiskovalcev, ki so v naši lekarni iskali zdravje in se veselili naših nasvetov. Kolikor moremo in znamo, radi svetujemo glede jemanja naših čajev, tinktur in mazil. V zimskem času je največ povpraševanja po našem pripravku, ki smo mu dali ime Pulmo med. Veliko ljudem je to naše zdravilo pomagalo prestati prehladna obolenja in mnogim je bilo tudi v oporo po prestani bolezni korone ...

Dva naša patra, p. Ernest Benko in p. Jože Lampret, sta se na peto navadno nedeljo popoldne pridružila skupini minoritskih patrov iz hrvaške province, ki so se odločili, da bodo v našem romarskem domu opravili duhovne vaje, ki so trajale od nedelje, 5. 2., do petka, 10. 2. Duhovnih vaj se je udeležilo 14 patrov. S pomladjo prihaja v Olimje vse več gostov in obiskovalcev, ki si želijo med nami spočiti, nabrati novih telesnih in duhovnih moči ter se vrniti v vsakdanje življenje. Tako že več let tudi naši patri in bratje v romarskem domu opravljajo svoje letne duhovne vaje. Tako je bilo tudi letos. Od 19. do 24. februarja je vodil duhovne vaje p. Janez Kurbus. Iz našega samostana se jih je udeležil tudi br. Jože Stojin. Pred začetkom duhovnih vaj je voditelj p. Janez Kurbus vsem poslal še posebno pismo, s katerim je hotel sobrate spomniti na pomembnost teh dni. Zapisal je: *Duhovne vaje bomo opravljali v bratskem vzdušju. To pa ne pomeni, da bodo to dnevi prijetnega klepetanja s sobraty. Naj bodo to dnevi puščave ali čas našega odhoda na »goro«, kjer bomo imeli svoje uho odprto za Gospodovo govorico. Moja premišljevanja, ki ne bodo nič novega, ne bodo namenjena za razpravo, kot poduk, ampak kot spod-*

buda za osebno soočenje s samim seboj v Božji prisotnosti. Naj bodo to dnevi tiste samote, v katero je odhajal Jezus, da se je srečal s svojim Očetom. Prizadevajmo si, da drug drugemu privoščimo odhod na goro in v samoto. Gora – samota sta pomembna dejavnika, da bomo z duhovnih vaj odhajali okrepljeni od osebnega srečanja z Gospodom. V osebnem srečanju z Gospodom bomo zmogli narediti svoje redovno življenje pomenljivejše znotraj naše redovne družine in vesoljne Cerkve. V tem srečanju bomo mogli poživiti veselje do svojega redovniškega poklica in duhovniškega služenja Božjemu ljudstvu.

Za vse mlade in odrasle zelo dobro poskrbi s. Štefka, ki nam je sredi februarja znova pripeljala skupino 21 mladih, ki bodo z nami preživeli konec tedna. Tokrat so duhovne vaje za mlade v pogovorih in razmišljanjih o njihovi srečni prihodnosti. Začele so se tudi polletne počitnice za otroke in mladino. Tako je imel tudi br. Jože in mi z njim dovolj dela v zeliščni lekarni. Tudi prodaja naših zdravilnih čajev in tinktur ter mazil preko pošte narašča. Še vedno je med nami navzoč virus korone in ljudje, posebno starejši, si rajši naročijo zdravilo kar po pošti. Februar je tudi mesec, ko v naših župnijah častimo sv. Rešnje telo. Tem dnevom tukaj pravijo »dnevi klečanja«, to so molitve vseh župljanov pred Najsvetejšim. To so dnevi, ko se lahko človek na poseben način sreča z Bogom, mu odkrije svoje srce in izreče svoje želje. Ker je v tem času priložnost tudi za sveto spoved, so ti dnevi poseben milostni čas za vrnitev k Očetu in možnost za spreobrnjenje od greha k svetosti. Ohranimo v sebi zaklad vere naših prednikov, smo zapisali v župnijska tiskana oznanila.

Odkar imamo v naši prenovljeni dekaniji veliko več župnij, je tudi obisk rekolekcij bolj reden in duhovniki se jih radi udeležujejo. Razširjena dekanija ima po novem tudi nalogo, da v obe občinski glasili, v revijo Naše oko in Rogaške novice, napiše vsak teden tudi duhovno misel. Tako smo tudi mi redno pošiljali članke in duhovne misli v obe reviji ter s tem pomagali ljudem do pravega spoznanja.

Naš župnijski upravitelj, p. Danijel Golavšek,

nam je sredi postnega časa sporočil, da je zašel v neko duhovno krizo in krizo svojega redovniškega življenja, zato bi rad odšel nekam drugam, da bi sam v tišini razmislil o svoji prihodnosti. O tem se je pogovoril tudi s provincialom p. Milanom Kosom. Molimo zanj, da se bo prav odločil in se prenovljen vrnil v samostan med svoje sobrate. To je prineslo v našo samostansko skupnost hudo vrzel. P. Danijel Golavšek, ki je bil od 1. avgusta lani župnijski upravitelj kar treh župnij (Olimja, Podčetrtek in Sv. Eme), se je odpovedal župnijam in bivanju v našem samostanu. Provinciala p. Milana Kosa je zaprosil, da bi mu dal dovoljenje za začasno bivanje izven samostana. Ta mu je po posvetu s sobrati dal dovoljenje in mu določil tudi čas, do katerega se mora odločiti, kako bo z njegovim redovniškim poklicem v prihodnosti. Zaradi tega smo bili primorani sporočiti celjskemu škofu Maksimiljanu, da ne moremo več pastoralno oskrbovati župnij Podčetrtek in Sv. Ema. Naši prošnji je ugodil. Tako kot vsako leto so naši patri tudi letos v času radijskega misijona na radiu Ognjišče vedno dežurali v spovednici, da so omogočili mnogim vernikom iz bližnjih župnij, da so opravili dobro postno spoved in se tako duhovno očistili pripravili na obhajanje letošnje velike noči. V župnijska oznanila smo za farane vseh treh župnij pred praznikom Kristusove zmage nad grehom in smrtjo zapisali takole: *Cerkev nas vabi, da z veseljem živimo zdravilni postni čas, ki traja štirideset dni. Ta naj nas z odpovedjo grešnim nagnjenjem in vsemu slabemu v našem vsakdanjem življenju pripravi na letošnje obhajanje velike noči. Za vse, ki nas družijo vera v Jezusa Kristusa, je post tisti čas, ko se od slabih dejanj spreobrnemo k živemu Bogu in se vrnemo k bolj krščanskemu načinu življenja. A začnimo z majhnimi, a zelo potrebnimi koraki. Tak majhen korak naj bo sprava med nami. Sovraštvo, ki je največji greh, naj zamenja ljubezen.*

Enako kot našim faranom želimo tudi vsem našim bratom. Vesela aleluja!

p. Jože Lampret in sobratje

Minoritski samostan sv. Maksimilijana Kolbeja

Današnji (ko pišem te vrstice) vstopni spev v sveto mašo se glasi: *Gospod govori: »Jaz sem rešitelj. Uslišal vas bom, ko boste klicali k meni.«*

V letošnjem svetem postnem času se gotovo malo bolj oziramo h Gospodu, premišljujemo Božjo besedo in razmišljamo, kaj še storiti, da bi bilo velikonočno praznovanje lepo, kakovostno in duhovno bogato. Pa še situacija v Ukrajini in mnogih drugih delih sveta, kjer divja vojna in so ljudje preizkušani. In seveda odločitve, ki jih kot provinca v teh tednih sprejemamo ... Naj Gospod pošlje Duha modrosti, Kraljica miru pa izprosi »zdrave pameti«.

V adventnem času 2022 smo se v Sporočilih nazadnje brali. Od takrat se je kar nekaj dogajalo tudi v našem samostanu v Ljubljani ter dveh oz. treh župnijah (poleg župnije sv. Petra še bolniška in »vojaška«). V božičnem času je našo skupnost (iz)popolnil p. Tonček Borovnjak, za kar smo mu hvaležni. Vedno dobrodošel. J Tako smo bili pri polnočnici in tudi na silvestrovo zvečer pri oltarju štirje bratje duhovniki. Jaslice so skrbno pripravili mladi in ministranti, pred »rano polnočnico« so otroci s sestro Lucijo (HMP) pripravili igrice in sodelovali pri maši. Odrasli zbor pa je pred »ta pravo polnočnico« zapel nekaj pesmi in nas uvedel v slovesno praznovanje. Na silvestrovo smo po sveti maši blagoslovili samostan, k čemur smo povabili tudi tiste, ki so bili pri maši. Na nek način smo imeli tudi »večer odprtih vrat«, ko smo se ob pesmi, kadilu in blagoslovljeni vodi sprehodili skozi samostan, si ogledali »naslikane« župnike skozi zgodovino na steni hodnika in se zbrali pri zaključni besedi v naši kapeli. Seveda smo si v samostanski obednici ob koncu izrekli voščila in letu 2023 tudi nazdravili ter se posladkali. P. Martin je obiskal in blagoslovil nekaj družin v župniji, sam pa nekaj vojaških družin.

V nedeljo, 8. januarja 2023, smo povabili brate iz Pirana in (sosedo) sestre iz skupnosti Bratstvo

evangelija na tombolo. Najprej smo blagoslovili samostan (tako smo blagoslov samostana opravili trikrat), zaužili zelo okusno kosilo, ki ga je pripravil p. Rufin, blagoslovili podobice s svetniki in si le-te tudi razdelili. Sledile so kar tri tombole, ob koncu smo bili vsi zadovoljni.

Udeležba bratov na »provincijskih, dekanjskih in škofijskih zadevah« (godovanja, 2. januar, 2. februar, 8. februar, 15. marec) je bila odvisna od zmožnosti in »osebnega interesa«. Hvala organizatorjem in izvajalcem ter skupnostim, ki so nas gostile.

V župniji sv. Petra poteka redni verouk, otroci po razredih sodelujejo pri nedeljski sveti maši, potekajo srečanja za starše veroučencev, birmanci so bili na duhovnem vikendu pri sestrah HMP na Bledu, župnijske skupine vodijo molitev križevega pota ob petkih pred večerno sveto mašo, pri kateri je tudi postni nagovor, organiziran je »moški« in »ženski zajtrk« ter srečanje za vse zakonske pare. P. Martin skrbno vodi in usmerja delo v župniji. Svete maše (poleg bolnišnic in vojašnic) pri Sv. Petru in klarisah si delimo vsi trije bratje glede na možnosti in potrebe.

V bolniški župniji delo temelji na podeljevanju zakramentov bolnikom in umirajočim, ko pokliče zdravstveno osebje, po bolnišničnih kapelah so svete maše, ob torkih se v župnijskih prostorih zbira molitvena skupina, ko kakšen dan p. Rufina ni, ga zamenjuje p. Martin. Na praznik Lurške Matere Božje (11. februarja), ko je tudi svetovni dan bolnikov, je sveto mašo v cerkvi sv. Petra daroval p. Klemen Slapšak, prepeval je otroški pevski zbor. P. Rufin mesečno v Sostrem skrbi za Frančiškovo družino.

Tudi v vojaški pastoralni je bilo dinamično. Po 6-mesečni misiji na Slovaškem (vrnil sem se 30. novembra) sem počasi ponovno zajadral v domače okolje. Pred božičnimi prazniki smo pripadniki Vojaškega vikariata obiskali vojašnice po Sloveniji z božično igro, pesmimi in voščilom; vsak je dobil (že tradicionalno) tudi ovčko. Skavti so poskrbeli, da so ob tej priložnosti v vojašnice prinesli betle-

hemsko lučko in jo izročili enotam. Pred prazniki sem obiskal tudi vojake in vojakinje v Sarajevu in Banji Luki. Ker se vojašnica Edvarda Peperka v Ljubljani temeljito prenavlja, sem se preselil v pisarno, kjer smo sedaj štirje (padre in logistiki). Upam, da bomo v sklopu prenove uspeli prepričati odgovorne in preurediti tudi vojaško kapelo sv. Ivane Orleanske. Ob 8. marcu sem organiziral za vojakinje kuhanje z župnikom Markom Čizmanom v kuhinji OŠ Alojzija Šuštarja v Šentvidu pri Ljubljani, kar je bila zanje gotovo popestritev. Postni čas smo v vojaških kapelah vojašnic, kjer delujem, začeli s sveto mašo in pepeljenjem. Počasi se pripravljam na obisk vojakov in vojakinj v Sarajevu in Banji Luki (cvetni vikend) ter v Latviji (velikonočni vikend). Sicer pa tedensko mašujem v vojaški kapeli v Ljubljani, mesečno pa tudi v Šentvidu, Kranju, Bohinjski Beli in na Pokljuki (po potrebi tudi v ostalem delu Slovenije).

V začetku meseca marca sem s skupnostjo Bratstvo evangelija odpeljal velik kombi zbranih sredstev (zdravila, osebna higiena, otroška oblačila) v Ukrajino (Zakarpate) k Marijinim sestrām. Dobra izkušnja, zanimiva pot, gostoljubje Marijinih sester, obisk družin ...

Marijine sestre v Ukrajini

V Psalmu 86, 8.10 beremo: »*Gospod, ni tebi enakega. Ti si mogočen in delaš čudeže, resnični Bog si ti edini.*« Naj bodo Njegovi čudeži in blagoslov, pa tudi naša prizadevanja za mir in dobro vidni

Vojaški grobovi v Ukrajini

tudi ob koncu postnega časa. Blagoslovljeno alelujo iz Ljubljane!

p. Vito Muhič

Minoritski samostan sv. Antona Padovanskega

Dragi bratje in vsi, ki boste prelistali ta Sporočila, morda celo kaj »prešteli«, lep pozdrav od Marije pod Logom.

Pogledal sem poročilo poročevalca za prejšnjo številko in ugotovil, da se je zaustavil pri svojem poročanju malo pred božičem. Kot po vseh naših cerkvah in samostanih smo tudi mi gradili jaslice. V cerkvi je glavni arhitekt jaslic naša zakristana (mežnarca) Emica. Kak dan prej so jelke (smreke) postavili možje. Na dan gradnje jaslic se nas je zbralo kar lepo število. Bili smo prisotni tudi mi. Iz skladišča smo vozili kamenje, korenine in vse mogoče, kar je bilo tam. V enem dopoldnevu smo zgradili jaslice, okrasili jelke in še kaj, namestili lučke in tudi jaslice opremili s potrebnimi lučmi. Vse to je zahtevalo poseben prometni režim ob oltarju. V župniji nimamo »velike spovedi«, ampak smo veliko spovedovali. Teden dni pred božičem smo spovedovali vsaj eno uro pred jutranjo in večerno mašo ter med njo. Statistike, koliko ljudi smo spo-

vedali, žal nismo naredili, a spovedi ni bilo malo. Pred božičem smo poskrbeli za zakramente naših bolnih in ostarelih.

Blagoslavljali smo jaslice, ki so jih župljani postavili na raznih krajih po Varaši in okoliških vaseh. V oznanilih na 4. adventno nedeljo je pisalo: Danes ob 14.00 lepo vabljeni na blagoslovitev jaslic v Gomilici, tam bo nastopil tudi otroški zborček. V tem tednu bodo še sledili blagoslovi jaslic: v četrtek ob 16.30 pri zdravstvenem domu (Varaški šujstri), v petek ob 16.00 v Renkovcih, v petek ob 16.30 v Lipi, v petek ob 17.00 v Brezovici, v petek ob 17.00 pri Magdičevih grabah. Nekaj dni prej je bil blagoslov tudi pri Luštu.

Moram reči, da smo božič lepo praznovali. Obisk maš je bil lep. Za jaslice po hiši je poskrbel p. Andrej. Kar nekaj jih je bilo: v veži, kuhinji, pisarni in seveda tudi v naši hišni kapeli. Podiranje jaslic v cerkvi je potekalo zelo hitro. Niti gradbenega dovoljenja za rušenje nam ni bilo treba pridobiti. Glavna arhitektka je vse odobrila in spremljala z budnim očesom.

V novo leto smo stopili tako hitro, da se še prav zavedali nismo. Življenje se nadaljuje po starem ritmu. Verouk teče redno. V februarju je bila v šoli prava pandemija gripe in to se je čutilo tudi pri verouku. Kateheta sta bila vesela, če so manjkali tisti »ta pridni«.

Februarja so se v župniji začele »delavnice molitve in življenja«. Delavn

IZ NAŠIH MISIJONOV

Kazahstan

V božičnem tednu smo imeli dekanijsko srečanje, na katerem smo, kot po navadi, lomili »oblatke«, si izrekli dobre želje ob prihajajočem novem letu in prosili odpuščanja, če se je zgodilo kaj slabega. Praznovanje novega leta smo začeli v kapeli in nadaljevali z večerjo in igrami, tako da nam je vstop v novo leto malo ušel, ker smo bili zatopljeni vanje. Mašo na novega leta dan pa smo obhajali zvečer, ker bi bili zjutraj sami.

Ker so bile v prvem tednu januarja še počitnice, smo nekaj mladih poslali na srečanje DČS (gibanje čistih src) skupaj s p. Pavlom. Jaz sem se zatopil v vprašanje, kako pospešiti pripravo papirjev za gradnjo samostana. Do današnjega dneva je bilo kar nekaj sestankov. Če Bog da, bomo lahko nekje v maju začeli gradnjo in do jeseni položili streho, da bodo lahko na njej postavili sončne celice. Glede zbiranja denarja malo zaostajamo; mi ga imamo približno polovico, tako da te dni pripravljamo prošnje za pomoč, upamo, da bomo v drugo dovolj uspešni, da pokrijemo vse stroške.

Hkrati s pripravo na gradnjo teče tudi priprava mladih na romanje v Lizbono in srečanje s papežem. Iz naše župnije jih je pet, 25 iz škofije in 68 iz celega Kazahstana. Mladim ni lahko, ker je to za vse kar precejšen finančni zalogaj (približno 1500 evrov na osebo). Lahko se zahvalimo za pomoč g. Gregorju Bregarju in mladim iz Škofijske gimnazije v Mariboru, ki so bili lani poleti pri nas, za njihov velikodušni dar za naše mlade in zbiranje pomoči. Upamo, da bo nekaj pomoči prišlo tudi iz škofije. Vse leto molimo za mir v Ukrajini in po vsem svetu

na priprošnjo Marije, kraljice miru, in vsak dan pred dnevno molitveno uro molimo psalm 17 za naš samostan v Bilshivtsiju, brate tam in vse, ki se zatekajo k njim po pomoč. V postnem času hočemo še bolj darovati svoje odpovedi za čimprejšnje končanje te in drugih nesmiselnih vojn in da bi se vse človeštvo veselilo v miru in enotnosti.

P. Pavel je bil na Poljskem, kjer je obiskal svojega 85 let starega očeta, ki se mu je nenadoma poslabšalo zdravje, in pomagal svojim domačim ter spremljal očeta. V prostem času doma pa je začel pripravljati brošuro za teden zaščite življenja (v Sloveniji teden družine). Letos smo jo izdali že pod okriljem našega centra za zaščito življenja – PRO LIFE. Brošuro smo razposlali po vsem Kazahstanu in Rusiji. Kljub oteženi komunikaciji z našimi severnimi sosedi nas je obiskal in prebil nekaj dni z nami in svojimi domačimi br. Viktor, ki deluje v Moskvi, a ima kazahstanski potni list.

Sam sem bil februarja z nekaj duhovniki iz Kazahstana na evropskem turnirju v malem nogometu in potovanje v Romunijo izkoristil za obisk noviciata ter našega novinca in nekaterih naših mladih, ki se učijo na Poljskem.

Jutri odpotujem 300 km na sever, v Kokshetau, kjer bomo imeli škofijsko srečanje za mlade. Tri-dnevno srečanje v času »nauriza« (novo leto in začetek pomladi med kazaškimi narodi in s tem počitnice v šoli). Zbralo se bo 80 mladih in približno 15 duhovnikov, redovnikov in redovnic. Skupaj bomo predelali katehezi 4 in 5, ki sta priprava na srečanje mladih v Lizboni in poleti v Ozornoje, ko bo kazahstansko srečanje. Tema, ki se ponavlja, govori: »Vstani!«

Naj tu končam in zaželim, da bi skupaj z vstalim Zveličarjem vstali tudi mi in ponesli Njegovo luč med tiste, ki so jo izgubili v svojem srcu.

br. Miha in bratje iz Kazahstana

København

Dragi bralci Sporočil!

Po končanem procesu za kanonično ustanovitev samostana ter odobritvi in dekretu generalnega ministra patra Carlosa Trovarellija vam tokrat lahko prvič zaželim mir in dobro iz samostana sv. Frančiška Asiškega iz Københavna.

18. januarja 2023 je provincialni minister hrvaške province p. Miljenko Hontić skupaj s svojim definitorijem in z brati skupnosti uradno odprl samostan sv. Frančiška Asiškega v Københavnu. Slovesnost otvoritve samostana se je začela z mašo, ki jo je vodil škof msgr. Czeslaw Kozon. Po maši pa je sledil še blagoslov samostana. Pred zaključnim obredom blagoslova je p. Tomislav Cvetko izpovedal vero in uradno prevzel službo gvardijana v samostanu. Naj omenim, da samostan spada pod hrvaško provinco sv. Hieronima, ostala brata, ki delujejo tukaj, pa sva obdržala pravice s svojih matičnih provinc. Po blagoslovu novoustanovljenega samostana je sledila še slovesna večerja in ob veselem bratskem razpoloženju je bilo slišati tudi nekaj hrvaških pesmi.

Provincialni minister hrvaške province p. Miljenko Hontić in definitorji so se srečali tudi s škofom msgr. Czeslawom Kozonom, ki je v pogovoru izrazil željo in prosil upravo province, da bi samostanska

skupnost prevzela pastoralno skrb na Grenlandiji, eden od bratov pa bi bil imenovan za upravitelja župnije Kristusa Kralja v mestu Nuuk in prevzel skrb za nekaj manjših katoliških skupnosti po drugih krajih Grenlandije. Ker je samostanska skupnost odprta za potrebe škofije, je vodstvo province sklenilo, da to nalogo in izziv tudi sprejmemo. Bratje smo o tem razpravljali na samostanskem kapitlju, kjer mi je bila zaupana ta odgovorna naloga, ki sem jo z veseljem sprejel, čeprav s kančkom strahu in negotovosti, saj je to zame osebno velik korak v moji življenjski odločitvi v službi Bogu in ljudem tudi tam na skrajnem severu. Z Božjo pomočjo nam bo uspelo. To svoje novo poslanstvo kot tudi delo in življenje Frančiškovih bratov na Danskem izročam v vaše molitve.

Ko smo že pri Grenlandiji, naj omenim, da sem jo februarja obiskal že šestič. Zdi se, da bom moral prenehati šteti, saj bom odslej tam kar nekajkrat na leto. Še sreča, da je letalska družba Air Greenland nabavila novo letalo, ki je veliko bolj udobno od starega, ker bom v njem odslej preživel kar nekaj časa.

Pa naj bo to vse za tokrat. Želim vam blagoslovljene in lepo doživete velikonočne praznike, polne vere, upanja in ljubezni. Naj vam osrečujoča zavest Kristusove zmage nad smrtjo vlije novega upanja in poguma za jutrišnji dan.

p. Tomaž Majcen

ODMEVI

Božično-novoletno srečanje

Po dveh letih premora zaradi epidemije smo 2. januarja 2023 v minoritskem samostanu sv. Petra in Pavla na Ptujju ponovno uspeli uresničiti tradicionalno (49.) srečanje članov Slovenske minoritske province sv. Jožefa ter ožjih sorodnikov.

Srečanje smo začeli s praznično sv. mašo, ki jo je ob somaševanju patrov vodil generalni asistent za Srednjo Evropo p. Igor Salmič. K sv. maši so bili povabljeni tudi predstavniki krajevnih bratstev OFS in nekateri sodelavci v naših samostanih in župnijah. Slovesnost je s prepevanjem povzdignil domači župnijski pevski zbor.

Po maši se je za brate in sorodnike nadaljeval program v refektoriju samostana. Prov. minister p. Milan Kos je predstavil glavne dogodke v provinci v zadnjih dveh letih ter napovedal prihajajoče v tem letu. Po skupnem kosilu je sledil zabavni program ter glasbene točke.

Za ostale udeležence smo po maši pripravili ogled jaslic v minoritski kleti in druženje kot znamenje naše pozornosti in zahvale za lepo sodelovanje, ki

smo ga deležni po samostanih in župnijah.

V upanju, da se ponovno srečamo prihodnje leto, smo v popoldanskih urah sklenili druženje.

p. Milan Kos

Provincialni dan

Letošnji provincialni dan, ki je bil 8. februarja 2023, smo obhajali v minoritskem samostanu sv. Maksimilijana Kolbeja v Ljubljani. Namenjen je bil permanentni formaciji bratov. Medse smo povabili predavatelja Petra Topiča, ki nam je spregovoril o pasteh digitalne dobe in zasvojenosti z internetom. Tudi redovniki se namreč lahko znajdemo v nevarnosti, da nas novi mediji zasvojijo in pripeljejo v najrazličnejše odvisnosti.

Slovenska minoritska provinca prav v teh dneh sprejema Direktorij o uporabi novih medijev, ki naj bi bil bratom v pomoč pri pravilni uporabi le-teh, in sicer predvsem za oznanjevanje Božjega kraljestva. Popoldanski čas smo bratje namenili razločevanju o svojem redovnem življenju in delu v prihodnosti glede na manjše število bratov v provinci. To nas vodi k opuščanju nekaterih samostanov in posameznih pastoralnih dejavnosti, ki smo jih opravljali do zdaj. Na prvem mestu mora biti skrb za kakovostno

redovno življenje in frančiškovski apostolat v okviru personalnih možnosti naše province.

p. Milan Kos

Dan permanentne vzgoje

Bratje Slovenske minoritske province sv. Jožefa smo se 15. marca 2023 zbrali v minoritskem samostanu Svete Trojice.

Srečanje smo namenili permanentni vzgoji. Med nami je bil generalni asistent CEF-a p. Igor Salmič. S predavanjem o tem, na kakšen način živeti Frančiškovo karizmo danes, nas je uvedel v delo po skupinah. Živeti pristne bratske odnose, biti preprost, imeti čas za brate in ljudi ter skrb za duhovno življenje je tisto, kar nas bo vodilo k izviru naše karizme.

Pri skupnem kosilu smo praznovali zavetnika naše province sv. Jožefa ter godove nekaterih naših bratov.

p. Milan Kos

Bližino prizadetim v potresu izrazil tudi nadškof Martin Kmetec

Pomoč na območje pošiljajo države z vsega sveta. Med drugim je Svetovna banka Turčiji odobrila pomoč v višini ene milijarde in 600 milijonov evrov. Bližino vsem prizadetim je izrazil tudi nadškof v Turčiji Martin Kmetec, ki se sicer mudi v Pragi, kjer poteka celinski del evropskega sinodalnega zasedanja, a njegov mobilni telefon kar naprej zvoni in je obveščen o razmerah v majhni katoliški skupnosti v Turčiji. »Skrbi me za otroke, skrbi me za ženske, skrbijo me situacije brez konkretnega upanja. Na tisoče ljudi je izgubilo vse, svoje domove, kraj, kjer so vedno živeli. Varnost za prihodnost je pomembna, vendar zdaj ti ljudje ne vedo, kaj bo z njimi v naslednjega pol leta ali v življenju.«

Povedal je še, da je z zemljo zravnana tudi njihova katedrala, prav tako druge cerkve, tudi grkokatoliške, pravoslavne ... »To je katastrofa za naše skupnosti, ker smo že tako maloštevilni in odvisni od pomoči ter podpore mednarodne cerkve,« je dejal Kmetec za sirske medije.

Vir: Radio Ognjišče

Foto: Družina

Slovenski delegati in Slovenci na celinskem zasedanju sinode

Slovensko delegacijo sestavljajo soboški škof in podpredsednik SŠK msgr. dr. Peter Štumpf, celjski škof in odgovorni za sinodo pri SŠK msgr. dr. Maksimilijan Matjaž, prof. dr. Igor Bahovec in s. Anja Kastelic.

Izjava msgr. Martina Kmetca: »Kar se tiče evropskega srečanja na sinodi, izhajam iz dejstva, ki ga živimo v naši Cerkvi, to je zavest o veliki preteklosti, o veliki dediščini, ki smo jo prejeli. Po eni strani so bili v Turčiji prvi koncili, po drugi strani pa so krščanstvo vseh Cerkva, tako asirske, armenske kot grkokatoliške in latinske, oblikovali mučenci. Prvo vprašanje, ki bi si ga morali postaviti na sinodi, je, koliko smo bili in koliko smo zvesti Kristu-sovemu nauku in njegovemu sporočilu.«

Zakaj so se nekateri duhovniki zavzeli za avtonomijo muzejev?

Kot odziv na združitev Muzeja novejšje zgodovine Slovenije in Muzeja slovenske osamosvojitve v novo muzejsko ustanovo je 79 slovenskih izobražencev podpisalo odprto pismo v podporo avtonomiji muzejev. Podpisali so ga tudi trije duhovniki: p. dr. Igor Salmič, dr. Metod Benedik in dr. Janez Juhant. Vprašali smo jih, zakaj so se izpostavili in kako kot duhovniki izobraženci vidijo svojo vlogo.

Dr. Igor Salmič, minorit, teolog in zgodovinar: Spomin na nastanek slovenske države je skrb za skupno dobro

Duhovnik je v prvi vrsti poklican, da vsak dan goji živo občestvo z Bogom, hkrati pa na različne načine služi zaupanemu ljudstvu in omogoča prostor za srečanje med Bogom in človekom. Kristjani, med njimi seveda tudi duhovniki, pa živimo v sve-

Foto: Družina

tu, ki je bil po našem mnenju ustvarjen od Boga in podarjen, da bi človek v njem ne samo čakal na prehod v večnost, ampak bi se tudi v konkretnih življenjskih situacijah trudil, da bi svet postal vedno boljši. Kristjani ne bežijo od sveta, ampak so vanj v polnosti vključeni, tudi s kritično distanco do tiste vrste logike, ki na prvo mesto postavlja človekov egoizem, izključuje pa skrb za bližnjega in za najbolj obrobne ter pozablja na duhovno dimenzijo. Na to je opozarjal prve kristjane že sveti Pavel: »Nikar se ne prilagajate miselnosti tega sveta« (prim. Rim 12,2). Kristjani smo v svetu, čeprav ne od sveta.

Kristjani smo državljani določene države, imamo potni list, lahko in moramo se izražati o družbenih in političnih vprašanjih. Isto velja za duhovnike, ki pa moramo posebej paziti na to, da med verniki in drugimi ljudmi ne povzročamo razkola, ki bi lahko nastal zaradi našega javnega podpiranja določene politične opcije.

Mnogi cerkveni dokumenti, vse od drugega vatikanskega cerkvenega zbora, poudarjajo, da ima duhovnik pravico, včasih tudi dolžnost, da se izrazi o družbenih vprašanjih, ki zadevajo skrb za skupno dobro. Menim, da skrb za hvaležen spomin na nastanek slovenske države spada v to kategorijo. Iz tega razloga sem prispeval podpis k omenjeni peticiji.

IN NAŠE PRETEKLOSTI

P. Dominik (Vid) Penn

Osnovne življenjski podatki o p. Dominiku so bili objavljeni v prejšnji božični številki naših Sporočil. Tukaj bom navedel samo tiste podatke, ki jih je treba popraviti oz. dopolniti. V prepisu, ki je bil objavljen v prejšnji številki, je njegov rojstni dan 4. maj, v krstni knjigi pa je zapisano, da je bil rojen in krščen 5. maja. Rojen je bil v vasi Tržec št. 13, župnija sv. Vida na Vidmu pri Ptuj. Na mariborsko gimnazijo se je vpisal po vsej verjetnosti l. 1802 (in ne 1903 oz. 1803) in jo zaključil 1808. *Najbližje univerzitetno središče za študente s področja Štajerske v tem času je bila univerza Karla in Franca (Karl-Franzens-Universität) v Gradcu v Avstriji, kamor se je Penn leta 1808 vpisal na dvoletni filozofski študij, ki je bil neposredna pripravljavnica za študij na univerzi, po končanem študiju filozofije pa se je na univerzi v Gradcu vpisal na študij teologije.*

V času Pennovega šolanja so nanj vplivali nekateri nacionalno zavedni posamezniki, ki so znali v mladih vzbujati domoljubna čustva in jih spodbuditi k literarnemu, znanstvenemu in kulturnemu udejstvovanju (katehet Ivan Narat, sošolec Franc Cvetko iz Dornave in starejša sošolca Anton Krempelj in Peter Dajnko). V Gradcu pa so se slovenski študentje zbirali v društvu Sicietas Slovenica. Društvo je vodil Janez Nepomuk Primic in se zavzemal za ohranjanje slovenskega jezika, njegovo raziskovanje in zbiranje slovenskega jezikovnega gradiva.

Ob vstopu v minoritski red je izbral ime Dominik. Po posvečenju je dve leti deloval kot kaplan pri Sv. Trojici v Halozah (Podlehnik), nato pa je bil kaplan na Ptuj, v samostanu in župniji sv. Petra in Pavla. Leta 1829 je postal župnijski upravitelj na Vidmu pri Ptuj, nato pa se je leta 1844 ponovno preselil na Ptuj, kjer je bil namestnik gvardijana (vikar) in definitor v provincialnem vodstvu province. Umrl je zaradi

oslabelega srca (14. 4. 1855) in bil pokopan pri Sv. Ožbaltu na Ptuj.

Dominik ali Vid Pen(n) je eden tistih slovenskih slovaropiscev, katerih delo je ostalo v zgodovini slovenske književnosti in slovenskega slovaropisja, pa tudi v zgodovini klasične filologije razmeroma malo opaženo in precej pozabljeno, saj ni bil pisec, ki bi odločilno zaznamoval zgodovino slovenskega ali grškega jezikoslovja. Pripravi svojega slovarja je sicer posvetil več kot tri desetletja svojega življenja, vendar slovar nikoli ni izšel, ampak je ostal v rokopisu; zaradi nekaterih posebnosti sta tako slovar kot njegov pisec ostala precej anonimna in večini tudi malo ali povsem neznana. O njiju najdemo le redke omembe, raztresene po znanstveni in strokovni literaturi, ter en sam prispevek, ki nekoliko natančneje orisuje Pennovo slovaropisno in slovničarsko delo. Vendar pa gre po drugi strani za zanimivega in nekoliko nenavadnega slovaropisca slovenskega jezika, ki je na zelo nenavaden način v svoje delo vključil tudi grščino.

Pennovo slovaropisno delo je bilo v času nastajanja slovarja in zbiranja slovarskega gradiva precej neznano; zanj so vedeli le redki posamezniki, ki so podobno kot Penn zbirali slovensko besedje. Posredno je bilo Pennovo delo povezano

z nastajanjem nemško-slovenskega slovarja, ki ga je začel l. 1849 pripravljati Fran Miklošič. Miklošiču so pri zbiranju jezikovnega gradiva pomagali nekateri slovenski študentje na Dunaju, med njimi tudi Ivan Ertl. K zbiranju gradiva je povabil vse, ki bi bili pripravljeni ali zbirati gradivo ali mu posredovati že pripravljene zbirke besed; za pomoč pri zbiranju slovarskega gradiva je prosil tudi svoje znance. Tako je Jožefu Muršcu v pismu januarja 1850 (točen datum ni znan) zapisal:

»Dragi prijatelj! ... Ja sem sklenil izdati slovensko-nemški rečnik: kar sem skoz dolge leta nabral, zdaj s pomočjo svojih dobrih prijateljev v Beču dopolnjam. Ali če učeni ljudje v slovenskih deželah meni ne pomorejo, delo ne bo moglo doseči tiste popolnosti, katero toliko želim. Zato Vas lepo in lepo prosim, naj se Vam rači meni poslati če kako zbirko slovenskih besed pripravljeno imate: Ertel, kateri mi je od velike pomoči v mojem delu, mi je rekel, da tako zbirko imate. Ja sem dobil dve zbirki: Kopitarjevo, Rudeševo in celo kratko Ravnikarjevo. Poznate li Vi koga, ki bi tako zbirko imel, ali ki bi mogel in htel meni pomagati? Jaz rad platim, če kdo kaj za me včini. Morebiti bi v semenišču se kdo najšel ...«

Miklošič je za pomoč zaprosil širok krog slovenskih izobražencev, da bi mu proti plačilu zbirali zlasti manj znano slovensko besedje, ti pa so se za pomoč obrnili tudi na širšo javnost, saj je bil projekt očitno zastavljen resno, le da je manjkalo sodelavcev, ki bi pomagali zbirati gradivo, saj se Miklošič sam temu zaradi obveznosti na Dunaju ni mogel posvetiti.

P. Dominik se kot zbiratelj slovenskih besed prvič omenja v »Novicah«, in sicer 23. julija 1851. Pisec članka je zapisal: Gosp. dr. Miklošič misli tudi nabirek g. Penna, minorita v Ptujem (kteri se neki že 30 lét z nabiranjem slovenskih beséd

peča), kakor tudi mnogoletni gosp. Cafov nabirek kupiti, ako ju bo volja prodati.

Kaj se je z njegovim slovarjem zgodilo, kje je končal ali kdo ga je imel, se lep čas ni vedelo. Leta 1858 je v Slovenskem glasniku neznani avtor zapisal o slovarju p. Dominika: *Obsegal je po prijateljevih besedah 20–30 tisuč besed, in samo za dele v očesu je imel blizu 20 izrazov. Govorilo se je, da misli g. pisatelj svoje spise na Dunaj poslati – pa kdo ve, kje je sedaj? Škoda velika za lepo nabero, če se je izgubila.*

Pisatelj tega zapisa pa ni vedel, da je bil lastnik slovarja takrat že Fran Miklošič. Kdo mu je slovar posredoval, pa ni znano.

Slovar je Miklošič posredoval Mateju Cigaletu, ki je leta 1860 izdal svoj Nemško-slovenski slovar. In v tem slovarju je prvi konkretnější podatek o Pennovem slovarju: *Od gospoda profesorja Dr. Frana Miklošiča sem prejel nemško-latinsko-slovenski slovar pokojnega ptujskega minorita Penna (dokončan 1854), v katerem je slovenščina precej nerodno pisana z grško abecedo, ki pa je toliko bolj vreden upoštevanja, ker izvira iz leksikografsko še slabo raziskanega območja.*

Pennov slovar je dobila v hrambo Slovenska matica, ki pa ga je pozneje predala Narodni in univerzitetni knjižnici. Hrani se v rokopisni zbirki.

Kratek opis slovarja, kot ga je opisal g. prof. Hriberšek:

Pennov slovar je nastajal v obdobju med letoma 1824 in 1845, nato pa ga je do l. 1854 še dopolnjeval. Čistopis slovarja je domnevno nastajal v obdobju med 1846 in 1854. Ohranjeni rokopis slovarja obsega skupaj 590 strani velikosti 47 x 22 cm in je razdeljen na tri dele. Prvi, najobsežnejši del, ki obsega 471,5 strani, je nemško-latinsko-slovenski slovar, ki vključuje (približno) 57.000 slovenskih besed; pisec mu

je dal obsežen naslov: Deutsch-lateinisch-windisches, dann windisch-deutsches Wörter-Buch zum allgemeinen / Gebrauche, besonders für die Geschäfts-Männer sowohl im weltlichen als geistlichen Stande in / den slovenischen Ländern, mit allen Bedeutungen einzelner Wörter und Redensarten. Am Ende / mit einem deutschen, lateinischen und windischen Alfabeticum, wie auch mit einer windischen / Sprachlehre, herausgegeben. / Deutsch-lateinisch-windisches Wörterbuch erster Theil Im Jahre 1854. Nemško-latinsko-slovenski, nato slovensko-nemški slovar za splošno / rabo, posebej za poslovné tako v posvetnem kot v duhovniškem stanu v / slovenskih deželah, z vsemi pomeni posameznih besed in besednih zvez. / Na koncu z nemško, latinsko in slovensko abecedo, kakor tudi s slovensko / slovnico izdan. / Nemško-latinsko-slovenski slovar, prvi del v letu 1854.

In še razlogi, zakaj se je p. Dominik lotil zbiranja slovenskega slovarskega gradiva. To je zapisal v predgovoru k prvemu delu slovarja: *Glavni poudarki iz predgovora so: da še nikoli ni nastal popoln nemško-slovenski in slovensko-nemški slovar; da je tak slovar nujno potreben za poslovné (to pove dvakrat; najbrž ima v mislih trgovce); da so se v številnih predelih slovenskega prostora v slovenščino prikradli nemcizmi in barbarizmi (to misel v uvodu ponovi dvakrat); da se je slovenščina izpridila, ker prave slovenske besede izginjajo v pozabo; da slovar ponuja pristne slovenske besede, ki jih je pisec zbral pri ljudeh, ki govorijo še ,neizprijeno‘ govornico; da je za osnovo slovarja vzel Schönbergerjev nemško-latinski slovar; da je poiskal pristne izraze za vse besede in besedne zveze, dežele in mesta v Evropi, drevesne vrste, grmičje, vinske trte, zelišča, živino, ptice, žuželke, ribe, telesne dele,*

orodja itd.; da bodo številne v slovar vključene besede predmet kritike; da je besedje njegovega slovarja pristno slovensko.

Njegov zapis, da še ni bil napisan noben nemško-slovenski in slovensko-nemški slovar, lahko razlagamo kot lastno povečevanje ali pa jih v resnici ni poznal. V stari samostanski knjižnici nisem zasledil nobenega nemško-slovenskega slovarja. So pa nemško-italijanski in italijansko-nemški (najstarejši iz leta 1630) in seveda latinski slovarji ter slovnice. V knjižnici pa sem zasledil vsaj en exlibris p. Dominika Penna.

Na koncu še nekaj o njegovem zapisu slovenskih besed, ki jih je zapisoval z grško pisavo. Nemške besede je pisal v nemški pisavi (Kurrentschrift), slovenske pa v grški pisavi. Na koncu slovarja je zapisal še pravila za zapisovanje slovenskih besed z grškimi črkami in dodal kratko slovnico

Na žalost pa kaj več o delovanju p. Dominika ni znano. Ostaja še možnost, da se kaj njegovega gradiva najde v Štajerskem deželnem arhivu v Gradcu. Pred letom 1900 je bila večja količina gradiva minoritskega samostana sv. Petra in Pavla na Ptujju namreč predana v hrambo v Gradec. Ker pa je ptujski samostan spadal v avstrijsko provinco, ki je imela sedež na Dunaju, bi se mogoče tudi tam našel kakšen zapis o p. Dominiku.

Zahvaljujem se g. prof. dr. Mateju Hriberšku za posredovano slovensko verzijo njegovega članka, ki je bil objavljen v angleškem jeziku. Besedilo, pisano v kurzivi, je vzeto iz njegovega članka o p. Dominiku.

Pripravil: p. Marjan Vogrin

[illegible]

